

รัฐสภาไทย

สภานิติบัญญัติแห่งชาติ

๓ ฉบับที่ ๔๗

๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔

Legislative Institutional Repository of Thailand

เมื่อผู้ชายไทยถูกกฎหมายมอดกคามใจ

Δ วิกรม เมตานนท์

“ -- จะเห็นได้ว่าใน ระหว่างนี้ ที่เราได้ มี โอกาสไปยัง
ต่างประเศรวมท้งตัวข้าพเจ้าเองด้วย ถ้าเราได้ไป
สนทนากับชาวต่างประเทศถึงเรื่องการเมืองแล้ว เขาก็
มักจะถามว่า ประเทศเราซึ่งปกครองด้วยระบอบประชา-
ธิปไตยนั้นมีอยู่ที่พรรค พรรคอะไรบ้าง ซึ่งรู้สึกที่เรา
ตอบเขาได้ยาก เพราะฉะนั้น การที่เราได้ มีพระราช
บัญญัติพรรคการเมืองขึ้น และพรรคการเมืองก็คงจะมี
ขึ้นในโอกาสต่อไปนั้น คงจะเป็นก้าวหนึ่งซึ่งเราจะได้
ก้าว เข้าวสู่ ระบอบการ ปกครอง ประชา ธิปไตย ที่ สมบูรณ์
ยิ่งขึ้น จึงเป็นสิ่งที่น่ายินดีอยู่มาก -- ”

จากคำปราศรัยของ ฯพณฯ พลเอก พระประจันต์จันท์

ประธานสภาผู้แทนราษฎร

กล่าวในโอกาสเปิดประชุมสภาผู้แทนราษฎร สมัยสามัญ

๒๑ กันยายน ๒๔๘๘

LI RT

Legislative Institutional Repository of Thailand

สำนักงานอำนวยการ ที่สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
โทร. ๔๗๑๙๒

นายเจริญ บัณฑโร
(มทนสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร)
เจ้าของและผู้อำนวยการ

นายประเสริฐ บัณฑโร
ผู้ช่วยผู้อำนวยการ

นายอาสา ทรัพย์อนันต์
บรรณาธิการ ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา

นายสมักร อมาตยกุล
ผู้ช่วยบรรณาธิการ

นายเชอ สุวรรณภาณุ
ผู้จัดการ

นายสุวิชช พันธเศรษฐ
ที่ปรึกษา

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ รัชมังคลาภิเษก เลขที่ ๑๙ ถนนแพ่งกรุง พระนคร

วัตถุประสงค์

★ เพื่อเผยแพร่ระบอบเสรีประชาธิปไตย
เพื่อเสนอข่าวสารวิชาการในวงงานรัฐสภา
และอื่น ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ

กำหนดออก

★ ทุกวันที่ ๗, ๑๔, ๒๑, และ ๒๘
ของเดือน

อัตราค่าบำรุง

๖ เดือน ๓๕ บาท หนึ่งปี ๖๐ บาท
จำหน่ายปลีกฉบับละ ๑.๕๐ บาท

การเงินและบอกรับ

★ ส่งล่วงหน้า ในนามผู้จัดการที่สำนักงาน
อำนวยการ (เช็คไปรษณีย์หรือชานาณัติ
โปรดส่งจ่าย ป.ณ. บางกระบือ)

ส่งเรื่องบำรุง

★ ส่งบรรณาธิการหรือผู้ช่วยที่สำนักงาน
อำนวยการ

LIIRT

สารบัญ

ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๔๗ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

	หน้า	
บรรณาธิการแถลง	๕	
อะไรเป็นมคิมหาชน	๖	
สู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แดนดอกพยอมไพร		
	ณัฐวุฒิ สุธงษการ	๑๓
✓ เมื่อผู้ชายไทยถูกกฎหมายมฤตตามใจ	วิกรม เมลาพันธ์	๒๓
ประชาธิปไตย (ตอนที่ ๓๖)	ดร. หยุต แสงอุทัย	๒๕
รัฐบาลและการเมืองฝรั่งเศส	แผน วรรณเมธี	๓๓
งานของสภาผู้แทนราษฎร		๔๔
บันทึกข่าว		๕๓

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ฝากเงินไว้กับธนาคารออมสิน
มั่นคง ปลอดภัย
เพราะรัฐบาลเป็นประกัน

ไม้ - ไม้ - ไม้

องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

สังกัดกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตร

มีโรงเลื่อยผลิตไม้จากป่าขององค์การเอง

ข้าราชการ ประชาชน หน่วยราชการและต่างประเทศ

นิยมซื้อไม้สัก ไม้ยาง และไม้อื่น ๆ ขององค์การ ฯ

เพราะเชื่อมั่นใกว่าซื้อไม้ถูกต้องตรงตามคุณภาพและราคา

สำนักงานกลาง : อาคาร ๖ ถนนราชดำเนิน จังหวัดพระนคร โทร: ๔๒๓๒๘-๒๓๓๗๖

LIERT

บรรณาธิการมติ

“มติ” คือ ความคิดเห็น “มติมหาชน” ก็หมายถึงความคิดเห็นของชนส่วนใหญ่ คำว่า “มติมหาชน” ชอบนำมาใช้อ้างอิงเพื่อสนับสนุนแนวความคิดความเห็นของกลุ่มชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งในระบอบประชาธิปไตย เพราะว่าในระบอบนี้ เป็นแบบการปกครองที่ถือเอามติของปวงชนเป็นใหญ่ แต่ในการที่จะพิจารณาว่าอะไรเป็นมติมหาชนหรือไม่นั้น มีหลักการอยู่ว่า มติมหาชนนั้นต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนส่วนใหญ่เสมอไป เพราะมติมหาชนจะทำลายสังคม หรือทำลาย มหาชนเองไม่ได้ เปรียบดัง ความคิดเห็น ของคนธรรมดาสามัญแต่คนย่อมไม่คิดเห็นไปว่า การทำลายตนเองนั้น เป็นดังที่คัมภีร์ประโยชน์ นอกจากคนที่เด็ดเดี่ยวมีสติปัญญาพร้อมเพื่อนเป็นโรคจิตเท่านั้น จึงคิดทำลายตนเองได้ทุกโอกาส แต่มหาชนนั้นมักมีเหตุระงับอยู่ที่ว่า มหาชนจะมีสติปัญญาพร้อมวิปदाสไปไม่ได้ (ยกเว้นในที่ชุมนุมของคนใช้โรคจิต ซึ่งในที่ชุมนุมคนใช้ โรคจิตนั้นเองก็ไม่สามารถจะรวมความคิดเห็นไปในแนวใดแนวหนึ่งได้ เพราะคนใช้ต่างก็เป็นโรคจิตกันไปคนละประเภท) ความคิดเห็นของบุคคลเพียงคนเดียวถ้าเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของคนส่วนรวมแล้วก็เป็นมติมหาชนได้ แม้มันจะมีได้ริเริ่มมาจากคนจำนวนมาก จะได้นำด้วยวิธีการอภิปรายในชนาภิวัตน์, ด้วยการ

LIART

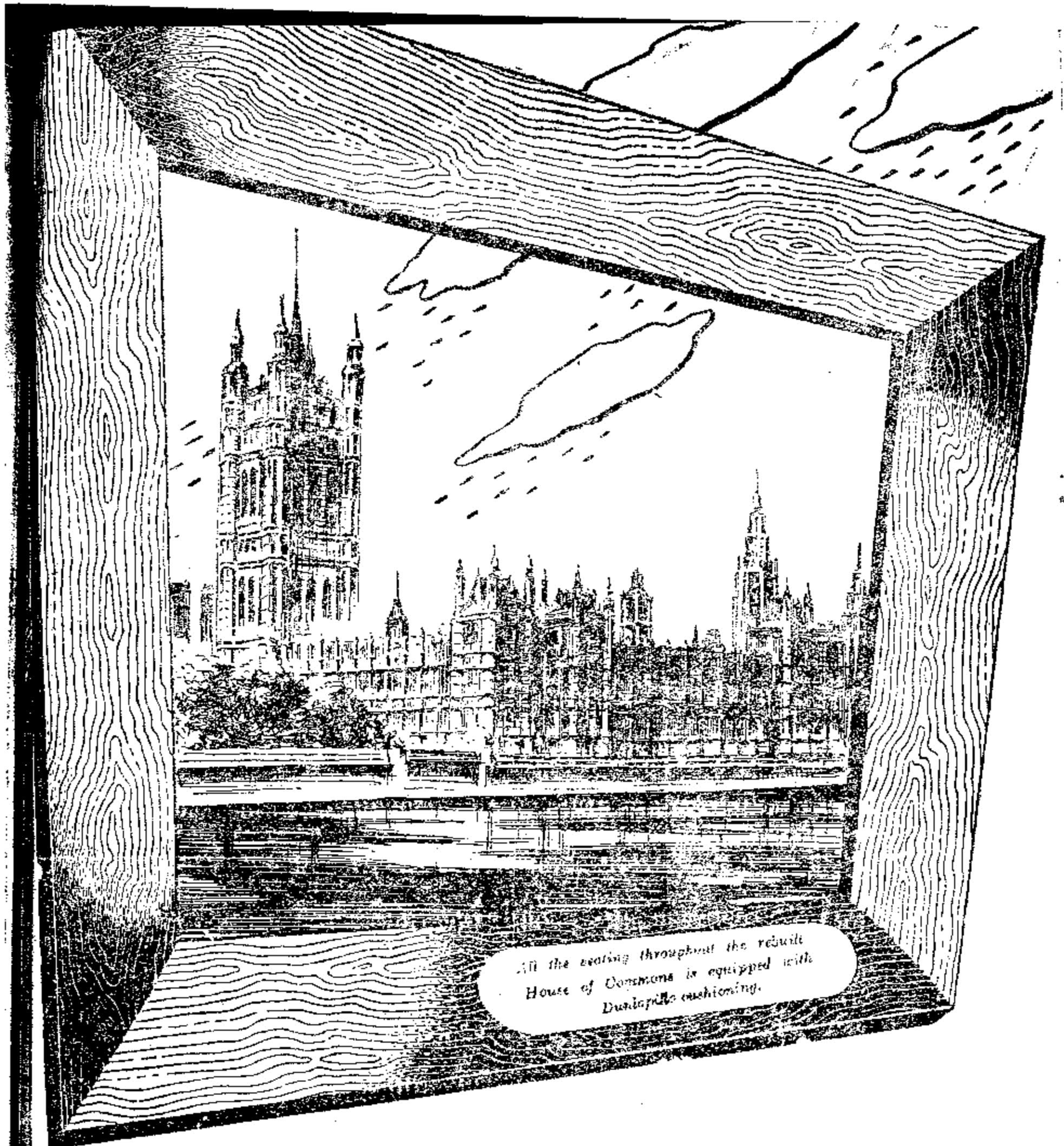
อธิบาย, หรือด้วยการยอมรับตั้งแต่ต้นจากบุคคลใดคนหนึ่งก็ตาม ถ้ามีคนซึ่งตรงกับความคิดเห็นของคนหมู่มาก ที่ปรารถนาประโยชน์สุข ของส่วนใหญ่ เป็นที่ตั้งแล้ว มตินั้นย่อมเป็นมติมหาชนทั้งต้น ส่วนมติของคนข้างมากที่มีความคิดเห็นไปในทาง ทำลายก่อให้เกิดความเสียหายแก่สังคม หรือแก่ชุมชนคนหมู่มาก มตินั้นจะถือว่าเป็นมติมหาชนไม่ได้เลย เพราะมตินั้นนั้นไม่ต้องใช้ดีบัญญัติ ไม่ได้ใช้สัมมถองออก ความคิดความเห็นแต่ประการใด เพียงมีพวกมากก็ร่อยดากกันไป ไร้สาระถ้าตั้ง เบื้องแต่เพียงไรโย ให้ร้องกันไปตามอารมณ์ ดังมีอุทาหรณ์ที่น่าฟังของนักการเมือง ผู้มีชื่อท่านหนึ่งกล่าวไว้ว่า “ถ้าจะถามความเห็นจากโจรห้าร้อยและจากพระภิกษุ ห้าร้อยว่า ไปปล้นเขาดีไหม? เป็นของแน่เหลือเกินมติข้างมากต้องเป็นของฝ่ายโจร ห้าร้อยเสมอไป เมื่อเป็นเช่นนั้นจะถือว่าเป็นมติมหาชนหาได้ไม่!” ฉะนั้นในการ ที่จะพิจารณาว่าอะไรเป็นมติมหาชนหรือไม่นั้น ย่อมขึ้นอยู่กับแนวความคิดเห็น คือมตินั้นเป็นใหญ่ว่าจะทำลาย จะก่อให้เกิดผลเสียหายแก่สังคมหรือไม่ ประการใด

△

ในฉบับนี้ ได้เสนอบทความเรื่อง “อะไรเป็นมติมหาชน” โดย “แนวความคิด” เป็นบทความเรียงคำถามเพื่อให้ท่านผู้อ่านได้พิจารณานิยามลงไปว่า อะไรเป็นมติมหาชน? ปรากฏว่าหมู่ประชาชนสนใจถกเถียงกันเกี่ยวกับเรื่อง มติมหาชน เรื่องประสามติ อยู่แทบทุกหนทุกแห่ง ในฉบับหน้าจะได้เสนอ บทความ เรื่อง “ประสามติ” เพื่อท่านผู้อ่านจะได้พิจารณา ลักษณะ หักการ คดขยจัน คำนิยามของคำว่า “ประสามติ” ได้อย่างกว้างขวาง ทุกแง่ทุกมุม ทั้งนี้จะนำตง เป็นตอน ๆ ไป.

LIRT

DUNLOPILLO ในอาคารที่ทันสมัย

ผู้แทนประเทศอังกฤษที่สร้างใหม่ ซึ่งจำเป็นต้องใช้วัสดุที่
 หนักอันสูงส่งลุ่มเกียรติก เป็นตัวอย่างนำพองบ่งชี้ความ
 หนักในการนั่งแห่ง DUNLOPILLO ตามอาคารต่างๆ นอก
 จากอาคารระฆังโบสถ์และทิวทัศน์เป็นพิเศษแล้ว
 DUNLOPILLO ยังให้หามวลสูง ไม่ยุบตัวหรือเสียรูปเลย ทั้งประ

โยชน์การซ่อมแซม ขอเชิญท่านจ้างออกแบบติดต่อบริษัท
 ดันล็อปก่อนเลือก DUNLOPILLO แบบใหม่ เพราะรายการเปลี่ยน
 แปลงเล็กน้อยในกรณีให้แบบขอมานำมาซึ่งประโยชน์ได้มากจึงเรา
 มีแบบมาตรฐานไว้ให้เลือกมากมาย เรามีเจ้าหน้าที่พิเศษสำหรับ
 ตอบข้อคำถามและปัญหาต่างๆ ของช่างออกแบบไว้พร้อมมูลด้วย.

บริษัท ยาง ดันล็อป จำกัด ลอนดอน

ผู้ประดิษฐ์ลู่วิ่งสำหรับยานยนต์

ผู้แทนจำหน่ายแต่ผู้เดียวในประเทศไทย - บริษัท แองโกล-ไทย คอร์ปอเรชั่น จำกัด

ท่านผู้ช้ออกสลากกินแบ่ง ฯ

จะประสบโชคหลายชั้น

ก่อนนอกจากมีหวังได้ถูกรางวัลแล้ว ท่านยังมีใจคอง่องเผื่อเมื่อไปชมการออกสลาก กำหนดวันที่ ๖-๑๒-๑๘-๒๔ และ ๓๐ ของทุก ๆ เดือน โดยมีคนตรีจำเอด ไว้ต้อนรับท่าน มีอาหารและเครื่องดื่มจำหน่ายราคาพอสมควร ตอนกลางคืนของวันออกสลาก และทุก ๆ วันเสาร์มีการล้ลาศที่เวทีกลางน้ำ สุภาพชนเข้าร่วมรื่นเริงได้ทั่วกัน

ไปรคอย่าพลาดโอกาสอันสำคัญนี้เสีย

รายนามคณะกรรมการบริหารสลากกินแบ่งรัฐบาล

พลเอก สฤษดิ์ ธนะรัชต์

ประธานกรรมการ

พลโท พระยาสิทธิราชเดโชไชย

กรรมการ

พลตรี พระสุริยสัจย์

กรรมการ

พระยาภททาชรมดี

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายโชติ คุณะเกษม

ผู้อำนวยการ

นายกระวี ฉัตรภุคิ

รองผู้อำนวยการ

นายสงวน จันทรสาธา

เลขานุการทั่วไป

LI RT

อะไรเป็นมติมหาชน

โดย แนวกาณี

△

หนุ่มชาวไทยเรากำลังสนใจเรื่องมติมหาชน เรื่องไฮด์ปาร์ก เรื่องพรรคการเมือง และเรื่องเล่ห์ประชาธิปไตยกันอยู่โดยทั่วไป ทำให้มีปัญหาคกเถียงในเรื่องเหล่านี้กันในสังคมแทบไม่เว้นแต่ละแห่ง

สำหรับเรื่องมติมหาชน เป็นเรื่องทีออกจะถกเถียงกันมากกว่าเรื่องอื่น ในที่
บางแห่งมีคนถกกันอยู่เป็นกลุ่ม ๆ พอมีใครถามว่า ใครอยากดื่มเหล้าบ้าง พอคนดื่อกิน
ในที่หนึ่งก็ขึ้นแต่ตั้งว่าอยากดื่มเหล้า ก็เป็นอันฟังกันว่า มติมหาชนอยากกินเหล้า แต่จก
สูงกันเข้าโรงเหล้าจกนหง่าไปตาม ๆ กัน อย่างนี้จะถือเป็นมติมหาชนได้เพียงไร หรือไม่ ทำให้
ครกคิด

คราวนี้เรามาดูของสังคมอีกหน้าว่าถ้าในสมัยพุทธกาล คือในสมัยทีองค์พระรัตนมาดั้น
พุทธเจ้ายังมีพระชนมชีพอยู่ ถ้าหากพระพุทธองค์จะมีการประชุมพระภิกษุสงฆ์ถึงแห่ง ทีเป็นอธิ
บุคคตแล้ว แต่ทีเป็นปุถุชนเพื่อบัญญัติวินัยเรื่องการกำหนดเวลาขบฉันอาหาร ในตอนวิกาล
ต่างว่ในทีประชุมนี้มีพระชนนีอธิบุคคตรวมอยู่เพียง ๓๐๐ รูป และพระทียังเป็น
ปุถุชนเพียงบวชใหม่รวมประชุมอยู่ถึง ๓,๐๐๐ รูป หากประชุมกันในเดือนบ้ายทีพระปุถุชนบวชใหม่
ถ้าองหิด ถ้าจะทรงถามว่าใครเห็นว่ควร ให้พระชนนีอาหาร ในเวลาวิกาลได้ ต้องนึกค้ที

หรือว่าพระที่เป็นปุถุชนจะยกมือไปในรูปไหน และพระที่เป็นอริยมุคคจะยกมือไปในรูปไหน และถ้าพระที่เป็นปุถุชนจำนวน ๑,๐๐๐ รูปซึ่งกำลังหิวยกมือไปในทางให้รับฉันอาหารในเวลาดิถีภาตได้ แต่พระที่เป็นอริยมุคคซึ่งมีจำนวนเพียง ๑๐๐ รูป ยกมือไปในทางไม่ควรให้มีการรับฉันอาหารในเวลาดิถีภาต ฉะนั้น พุทธบัญญัติที่จะทรงตราเป็นวินัยเกี่ยวกับเรื่องการรับฉันอาหารในเวลาดิถีภาตจะให้ทรงบัญญัติไปตามเดียงของฝ่ายไหน

ถ้าถือเอาคะแนนจากมือที่ยกแล้วก็ต้องเอาตามพระที่เป็นปุถุชนเพราะมีถึง ๑,๐๐๐ เดียง แต่ถ้าจะถือเอาตามเหตุผลที่จะไม่ให้ พระเป็นกัณฑ์ใน เรื่องการรับฉันพร้าเพื่อ เกินควรแก่สมณวิสัยแล้ว ก็ควรเอาตามเดียงของฝ่ายพระที่เป็นอริยมุคค

ตัวอย่าง เรื่องคะแนนจากพระทั้ง ๒ ฝ่ายนี้ ขอฝากท่านผู้รู้ช่วยวินิจฉัยด้วยว่า พอจะเอามาพิจารณาในเรื่องมติมหาสมณที่เรากำลังตั้งใจกันอยู่ในปัจจุบันนี้ ได้บ้างหรือไม่ เพราะในที่ประชุมนี้ ย่อมมีทั้งคนที่ใช่ สมองใคร่ครวญ และคนที่ใช่ แต่ความคั่งการดำคัญ กว่าการใช่ สมองใคร่ครวญอยู่ด้วยกันแทบทุกแห่ง แต่ถ้าไม่ถือเอาฝ่ายที่ใช่ สมองใคร่ครวญดำคัญกว่าที่มุ่งถือเอาแต่ความคั่งการแล้ว ถ้าเป็นเรื่องดำคัญ ๆ ก็อาจเสียผลได้ มติมหาสมณที่แท้จริงจึงน่าจะถือเอาค้ำยทั้ง

๑. จำนวน

๒. เหตุผล

ประกอบกัน ไม่ควรถือแต่จำนวนเพียงด้านเดียว และควรพยายามให้ที่ประชุมนี้เข้าใจข้อได้ ข้อเสียทั้งในปัจจุบันและอนาคตพอสมควรเสียก่อนแล้วจึงขอเดียงลงมติ มีฉะนั้นความคั่งการ ชัดเจนหรืออารมณ์ ชัดเจน อาจทำให้ ดำระดำคัญ ของเรื่องหรือ ของเหตุการณ์ ค้ำยลง อย่างไม่ อาจคาดฝันได้

เรื่องขอฝากเพื่อท่านผู้รู้ได้โปรดให้ความกระจ่างด้วย.

LIRT

ตัวอย่างนั้นธนาคาร

ภาค

บริษัทสายการบิน เค. แอล. เอ็ม.

ถนนเจริญกรุง โทร. ๓๐๙๙๕ - ๖ - ๗

หรือ ๓๐๕๘๘

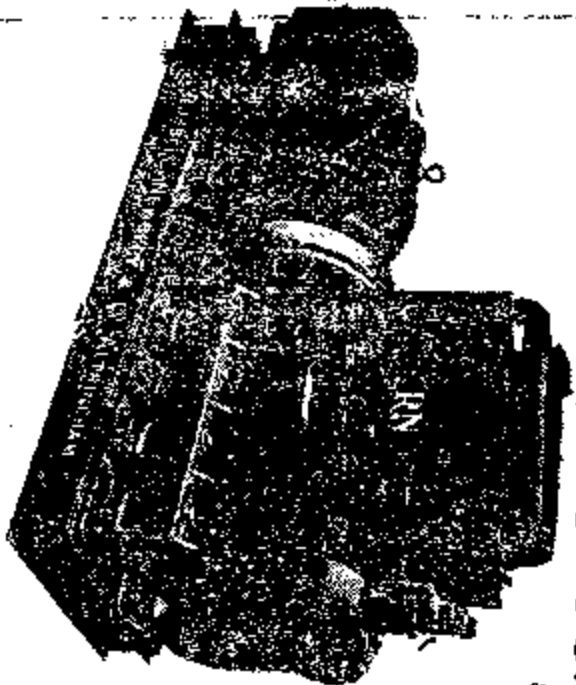

LIRT

เครื่องทำแบริด/ทำพริกอกความ

รีพรีนเจอร์

๑๒ วัตต์
อีโรสโบลู

ใช้ประหยัดพลังงาน

องค์การรัฐบาล และ
เทศบาลได้สั่งซื้อ
แล้วจำนวนมาก

คอมพิเนชั่น

มีขนาดตั้งแต่ 6 ถึง 100 กิโลวัตต์

หมุนรอบช้า แข็งแรง ทนทาน ใล้หุ้ยน้อย

บริษัทมีสัญญาประกัน
มายาวช้งทำกาารติดตั้งให้เป็นที่เรียบร้อย

ทำหนังสือไปรตติดต่อได้ท

บริษัท อิมพีเรียล จำกัด

สำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่ถนนวิภาวดีรังสิต

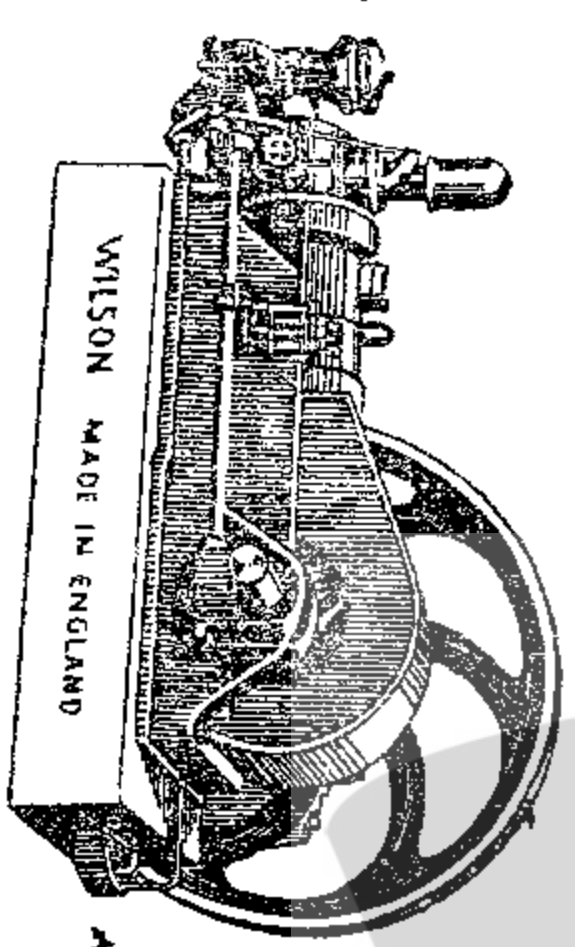
คือ

รีพรีนเจอร์

เครื่องชนิดดีเซล
ที่นิยมกันมาก
ทวยยุโรป

ใช้ประหยัดพลังงาน

เครื่องดีเซล
กินน้ำมันน้อย
ทนทานยาว

WILSON MADE IN ENGLAND

16-64HP

มีขนาดถึงต้นเดือนพฤศจิกายน
ส่วนขนาดใหญ่มากกว่านั้นจะมีอีก

หลายขนาด ๒๕ ๓๕ ๕๕

บริษัท อิมพีเรียล จำกัด

สำนักงานใหญ่ในประเทศไทย ตามยอด พระนคร โทร ๒๓๐๕๐

LIERT

ดูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

“แคบคอกพยอมไพร”

โดย ภูมิรัฐวิ สุทธิสงคราม

“อุดรธานี – ขอนแก่น”

“เส้นทางจากอุดรธานีไปขอนแก่นตลอดภูมิประเทศ ถัดม้ายศรัยคดงันกับทางระหว่างหนองคายกับอุดรธานี ทางที่แก้ไขคดใหม่เป็นทางรถยนต์ ส่วนมากผ่านไปบนโคกซึ่งยังเป็นป่าอยู่ตลอด ไร่นาจะมีแค่ในท่งต่ำ ป่าเหต่านมีไม้ก้อ ไม้เต็งไม้รังเป็นพื้น และเป็นป่าโปร่งทำนองเดียวกับที่ขอนแก่น ๆ แห่งมณฑลภาคอีสาน และเดินทางตอนนั้นพบที่เป็นคดงัน ๆ ดง ๆ เป็นระยะตลอดไปตามลักษณะแห่งโลกที่เรียงค้อ ๆ กันไป แต่มุมชันดงก็ไม่สูงระันมากนัก รถยนต์ไปได้สะดวก

ในแนวประมาณที่ตั้งอำเภอกุมภวาปี ได้แยกจากทางไปทางตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อค้อมองดูทะเลสาบหนองหานจากทัศนอีกครึ่งหนึ่ง มีบ้านช่องไร่นาค่อนร้างบริบูรณ์ ทั้งผู้คนพลเมืองก็มากพอใช้ ค้อมดกคดไม่มีตำค้ออีกแห่งหนึ่ง คือ น้ำพอง เป็นที่ตั้งอำเภอเป็นหมู่บ้านไม่ใหญ่นัก และก่อนจะเป็นบ้านป่า มีสะพานข้ามลำน้ำพอง อันเป็นลำน้ำไหลลงดำริ้

LIRT

เมืองขอนแก่นยังเป็นเมืองเด็กแต่ยังไม่เจริญ ถนน, ร้าน, ตลาด, ยังมีน้อย แต่
 วิชาอากรมารู้จักว่าเจริญพอไร่ ผิดกับที่เห็นมาในเมืองชนบทอื่น ๆ แดงนี้ เหตุที่เมือง
 ขอนแก่นยังดำหลังอยู่ในความเจริญเช่นนี้ ชูรูปร่างเป็นการผิดคาดเพราะนี่ว่าเป็นตำบลที่ชุมทาง
 ชนหนึ่ง มีทางสินค้าเดินได้ทั้งทางบกและทางน้ำ กล่าวคือ ตำบลนี้ ซึ่งอยู่ห่างเมืองไม่มากนัก
 ทั้งปรากฏว่าได้มีสินค้าชาวชนเป็นสินค้าใหญ่ต้องไป นครราชสีมาได้แต่ด้วย เป็นแต่ยังไม่
 สะดวกนัก ด้วยตำบลนี้ค่อนข้างค้ำหน้ามาก พาหนะที่จะบรรทุกต้องจ้างได้ใช้แค่เรือระด้า
 เหตุที่เห็นบ้านเมืองยังไม่เจริญเป็นปึกแผ่นนั้น คงจะเป็นเพราะมีการย้ายที่ตั้งศาลากลางและจน
 ผู้ว่าราชการจังหวัดมาถึง ๓ ครั้ง จึงยังมีพื้นที่เป็นปึกแผ่นแน่นอน ถ้ารถไฟมาถึงและเป็นสถานี
 ปลายทางคงจะเจริญขึ้นโดยเร็ว เวลานี้ก็มีผู้มาเริ่มตั้งเคาน์ตบ้านบ้างแล้ว ซึ่งจะเป็นต้นเค้าใน
 การดำเียงคนและของจากจังหวัดเหนือมาส่งรถไฟ

การโรงเรียนก็ยังไม่เจริญ ระเบียบการปกครองการสอนยังไม่เรียบร้อยเช่นที่ควร
 เป็น แต่ในชั้นนี้อาจจะเป็นเพราะความบกพร่องของเจ้าหน้าที่บางตำแหน่งก็ได้ มีสนามบินตั้งอยู่
 บนที่เนินห่างเมืองประมาณ ๓ ถึง ๒ กิโลเมตร จนผู้ว่าราชการจังหวัดเพิ่งสร้างใหม่ ตั้งอยู่
 ริชขอบสนามบิน."

“ขอนแก่น - บ้านพล

“ระยะทางตอนนึ่งได้อาศัยที่โคกเป็นทางรถยนต์อยู่บางเส้นทางได้สะดวกได้หยุดพัก
 ที่กิ่งอำเภอบ้านไผ่ ซึ่งระยะนี้จะเป็นตำบลที่มีทางจากรอยเข็มาสู่รถไฟ คือ ทางจากรอยเข็
 ซึ่งผ่านตำบลขมิ้นค้อ แต่ครั้งบ้านไผ่ยังเป็นบ้านหมุ่มบ้านประปรายเล็กน้อยเท่านั้น ตำบล
 ที่ใหญ่ในท้องถิ่น คือ ชนบทห่างจากบ้านไผ่ไปทางตะวันตกประมาณ ๑๐ กิโลเมตร ทางรถไฟ
 ไม่ถูกตำบลชนบทโดยตรง ทั้งชนบทใกล้เคียงทางตะวันตก เพราะถนนสถานีอันจะเกิดชนบทบ้านไผ่
 นี้จะเป็นจุดขึ้นรถไฟของประชาชนตำบลชนบทด้วยเห็นพระราชารมฤต ๆ เมื่อครั้งเป็น

อุปราชภาคอีสานจึงได้คิดตั้งกองอำเภอขึ้นที่บ้านไผ่ ด้วยคาดการณ์ว่าจะเป็นที่สำคัญในเบื้องหน้า
ผู้คนที่มาประชุมรับรองในที่นั้นเป็นชาวชนบททั้ง ดั้น ดังเถิดว่าไม่เป็นดาวเด่นอย่างเช่นทางเหนือ
แล้ว ก่อตั้งคือ มีไทยชาวโคราชขึ้นมาปะปนอยู่ด้วยไม่น้อยนัก ปรากฏว่าที่ชนบทเป็นแหล่ง
สำคัญอันหนึ่งในการทำไหมและค้าผ้าทอไหม อันเป็นสินค้าออกนอกประเทศไปทางพม่า

ที่บ้านพลเป็นที่ตั้งอำเภอพลชนชนขอนแก่น แท้จริงก็เป็นตำบลเล็ก ๆ ผู้คนไม่สู้มากนัก
เวลานั้นทางรถไฟสายขอนแก่นได้มุดดินมาถึงที่นั่นแล้ว มีช่องทางที่จะเป็นเงื่อนไขอันหนึ่ง
ในการทำทางโยงร้อยเอ็ดเข้าหารถไฟ คือ ค่อยทางจากบอร์บือมาบ้านพลนั้นแทนไปบ้านไผ่ ซึ่ง
จะเป็นระยะทางพอประมาณกัน แต่นายอำเภอพลยืนยันว่าจะเป็น ระยะทางสั้น กว่าทางโน้น
หากว่าเป็นเช่นนั้นและหากว่าทางเดินสะดวกเท่ากัน บางที่ประชาชนจะนิยมมาขึ้นรถไฟที่บ้านพล
นั้นมากกว่าก็ได้ เพราะระยะทางรถไฟจะสั้นลงเสียค่าโดยสารและค่าระวางน้อยเข้า

ที่บ้านพลนี้ มีเจ้าหน้าที่กระทรวงเกษตรฯ มาตั้งกองทำการผสมโค มีพนักงาน
๓ คน วัตถุประสงค์ทำ คือ ให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครองบ้างร้องราษฎรส่งแม่โคมาให้พ่อโคของหลวงกับ
และรักษาไว้ในมือเจ้าพนักงานจนกว่าจะตกถูก และสุดท้ายถึงพรากนมแม่ได้ซึ่งนับว่าเป็นเวลา
แรมปี เมื่อถึงเวลาปล่อยได้แล้วราษฎรเจ้าของโคก็รับไปทั้งแม่ทั้งลูก แต่หากรัฐบาลส่งวนดึกซ์
ไว้ที่จะรับซื้อโคที่เป็นพันธุ์ดีไว้เป็นพ่อโคทำพันธุ์ต่อไปได้ เวลานี้เพิ่งแรกตั้งทำจึงยังไม่ปรากฏ
ว่าราษฎรมีความนิยม แต่เมื่อได้รับผลิตในภายหน้าก็อาจจะเกิดความนิยมก็ได้ และถ้าทำเรียบร้อย
เรื่อยไปอาจเป็นทางการที่จะได้พันธุ์ โคดีขึ้นได้ โดยมีตั้งไว้วัตถุประสงค์อันต้องเปิดช่องให้ขายง่าย
มากนัก ข้อสำคัญในชนบทคือความประพฤติของเจ้าพนักงานที่จะต้องระวังถอนอนนำใจราษฎร
อย่าให้เกิดอึดหนาระหาใจจนได้จนกว่าจะได้รับมีความนิยม

แถลงการณ์มาเพียงนี้ก็นับว่าตลอดเขตภาคอีสานแล้ว การที่ดำเนินการเดินทาง
รถยนต์ได้ตลอดภาคเป็นความ สะดวกมากมาย ทำให้ไปได้ทั่วทุกจังหวัด (เว้นจังหวัดเดียว)

ภายในเวลา ๓๕ วัน ซึ่งหากเดินทางเกินจากต้องใช้เวลาบังคับด้วยจำนวนเดือน การเดินทาง
รถยนต์จัดว่าเป็นของใหม่ทางนี้ และที่ตามมาตราใช้รถยนต์เดินได้ต้องยกให้เป็นความชอบของ
พระยารามกุด เมื่อครั้งเป็นอุปราช หากพระยารามกุดมิได้สนใจจัดการเรื่องนี้ด้วยอำนาจ
ตำแหน่งอุปราชภาคอีสานแล้ว ถ้าพึงสมุหเทศาภิบาลและผู้ว่าราชการจังหวัดทั้งหลายก็คงยังไม่
พร้อมใจกันทำให้สะดวกทั่วถึงเช่นนี้ได้ ทั้งยินยอมเป็นคุณประโยชน์แก่ราชการอย่างอนันต์ใน
การที่จะไปมาตรวจตราราชการทั้งในยามปกติและในยามมี เหตุการณ์ พิเศษ ทั้งยินยอมเป็น
คุณประโยชน์เพิ่มพูนความสะดอกความเจริญแก่ประชาราษฎรเมืองด้วยเป็นอย่างสำคัญ

อนึ่ง กิจการอันใดใดก็ตามได้ในรายงานนี้แห่งหนึ่งแคว้นใดก็ตามดังในแห่งอื่น กิจการ
นั้น ๆ ย่อมมียอมเป็นไปอยู่คล้ายคลึงกันทั่วไปทั้งภาค เพราะประเพณีบ้านเมืองและลักษณะ
นิสัยใจคอ และฐานะของท้องถิ่นภาคอีสานนั้นยอมมีลักษณะอยู่คล้ายคลึงกันทั่วไป หากจะ
พรรณนาทุกแห่งไปก็ย่อมจะเป็นการซ้ำซากไปประโยชน์”

“บ้านพล – นครราชสีมา

ระยะทางจากบ้านพล ผ่านอำเภอบัวใหญ่ อำเภอโนนดง และถึงอำเภออโศก
ไปนครราชสีมา ยังเป็นระยะทางที่เดินลำบาก แม้กระทั่งเกวียน ด้วยพื้นที่เป็นที่ตาและท้องเดิน
ข้ามทุ่งมาก เช่น ทุ่งมะค่า เป็นต้น ทางมักจะเป็นดินเหนียวลื่น เป็นที่รยาคันอยู่มาก ทางที่
จะเป็นถนนรถยนต์เดินได้ก็ยังมี ติม ชนจะวิทาชนกไม่กล้า เพราะลักษณะภูมิประเทศ และ
พฤติการณ์แห่งท้องที่ไม่เอื้อให้ทำได้ง่ายเช่นอย่างทางเหนือ นอกจากนั้นกรมทางรถไฟอยู่แล้ว
การเดินทางคอนกรีตได้เข้ายึดดินบนมุดดินรกรไฟบ้าง เดี่ยวข้างมุดดินบ้าง โดยความเอื้อเฟื้อของ
เจ้าหน้าที่กรมรถไฟโดยจัดเส้นทาง จึงสามารถเดินทางด้วยรถยนต์ได้ตลอด และรวดเร็ว
ปราศจากอุปสรรคทาง

ที่อำเภอบัวใหญ่เป็นทำเลที่บ้านเรือนชุมชนคนใหญ่พอใช้ แต่ที่ซึ่งกระจะทำสถานที่
 น้อยข้างจะห่างจากหมู่บ้านมากหน่อย เกี่ยวกับทางการส่งเทคนิคของรถไฟ เช่น มีบึงใหญ่
 อยู่ใกล้หมู่บ้านเป็นต้น สถานที่บัวใหญ่นี้อาจเป็นจุดที่รวมทางอันจะโยงเมืองชัยภูมิเข้าหารถไฟได้
 ผิดที่ห่างมาก รถไฟสายนี้จะทำประโยชน์แก่ชัยภูมิได้เพียงใดนั้นยังเป็นการยากที่จะพยากรณ์
 ใด ๆ ที่คิดการเดินทางระหว่างชัยภูมิกับนครราชสีมาเป็นทางลำบากมาก ถึงสินค้าแทบจะถ่ายลง
 ไปไม่ได้เลย ถ้ามาค่อทางรถไฟได้ทางนี้สินค้าใหญ่คงได้ด้วยอาศัยกำลังรถไฟเพียงคนเดียว
 ก็อาจจะเป็นประโยชน์คุ้มค่า

ในต้นชวนให้หวนคิดถึงการค้าเก่า ๆ ซึ่ง เก็บหรือ ยกเว้น ภายใน กรอบการ
 ปกครองมณฑลแต่เดิม นอก ซึ่งจะเห็นได้ว่าเวลานั้นจังหวัดซึ่งตั้งราวต้องลงรายกรุงเทพฯ ได้
 แล้ว เช่น สุรินทร์ ยังไม่มีการเก็บค่า เพราะเดิมมณฑลอุดร แต่จังหวัดชัยภูมิแต่ใหม่
 แต่ไรมาจนบัดนี้ ก็ยังตั้งราวต้องรายถึงกรุงเทพฯ ไม่ได้ แต่ราษฎร กลับต้อง เสียค่า
 เพราะขนอยู่ในมณฑลราชสีมา ถ้าทางเศรษฐกิจก็ดูเป็นการถกถนอยู่ ถ้าจะแก้อาณาเขต
 อุดร, ร้อยเอ็ด, อุบล ตามกรอบเดิม รวมทั้งจังหวัดสุรินทร์ด้วย เป็นที่มีชายแดนต่อกับ
 ทางประเทศ การงดเว้นค่านี้ก็เพื่อจะเอาใจราษฎรไว้ มิให้อพยพข้ามไปอยู่เฉยนอกแดนถ้า
 เช่นนั้นแล้ว จังหวัดบุรีรัมย์ก็ขอผลเมืองเป็นเขตและค่อแดนเขต ก็ยังได้เก็บค่าขนออกมา
 แม้ตั้งแต่รถไฟยังเดินไม่ถึง เพราะเหตุอันเดียวที่มณฑลนครราชสีมาตั้งนี้ ข้ออ้างในเรื่อง
 จังหวัดริมแดนก็ดูไม่ใครจะฟังขึ้น จังหวัดในภาคอีสานที่อยู่กลาง ๆ มิได้ค่อแดนก็ยังมี ซึ่ง
 ได้ทำมาและมีทางสามารถตั้งราวได้แล้ว จึงเป็นเรื่องที่สมควรเจ้าหน้าที่ และเจ้ากระทรวง
 จะตรวจตราพิจารณาอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งเห็นว่าหากให้เดินไปในกรอบจังหวัด โดยอาศัยฐานะ
 การค้าขายเป็นต้น จะเป็นทางที่ยุติธรรมและอาจเป็นรายได้เพิ่มเติมให้แก่รัฐบาลอีกเป็นอันมาก
 ส่วนการที่เกรงว่าราษฎรของเสียภาษีอากรมากจะเกิดเดือดร้อนขอขยพออกนอกแดนนั้น เห็นว่า
 ถ้าการทำมาได้เป็นกำลังค้าขายบริบูรณ์แล้ว ก็ไม่น่าวิตกด้วยเหตุว่าทางนอกแดนยังมีคนเก็บ

ด้วยสภากรแรงกว่าอยู่นั้นเอง ทั้งทางที่จะทำกันก็ยังไม่มีการให้ตั้งดำเนินเป็นต้นค้าใหญ่
ได้มากนัก

ตอนในเขตมณฑลนครราชสีมา จักไม่กล่าวรายงาน เพราะพฤติการณ์
เข้ารูปเป็นมณฑลชั้นในแล้วทุกอย่าง จะปรารภเพียงว่า เมืองนครราชสีมาแม้ไม่เป็นสถานที่
ปลายทางรถไฟครั้งแรกก่อนแล้วก็ดี และถวียนเข้าเมืองจะน้อยลงเป็นอันมากแล้วก็ดี หากจะ
ทรุดโทรมก็เพียงรายได้ของสุขาภิบาลจังหวัดตกค้าง แต่แท้จริงเมื่อเทียบกับที่ได้มาเห็นครั้งก่อน
ในระหว่าง ๕ ปีมานี้ นับว่าได้เจริญขึ้นไม่น้อย เช่นถนนในเมืองเป็นถนนตงหินหมดแล้วตลอด
ออกไปจนถึงตำบลจอหอ ในถนนกลางมีโรงร้านสร้างขึ้นเป็นคึก และมีตึกใหญ่หลังหนึ่งเป็น
ของ นายเขียว ทอคำพื้นเมือง สร้างเป็นห้างใหญ่และห้องเช่าลงทุนจำนวนแสนบาทขึ้นไป ก็เป็น
ที่นำเงินในความเจริญของพ่อค้าไทย นายเขียว ผู้บริหารว่าเดิมได้ค้าขายในการจำหน่ายเสื้อ
ชั้นนอกชั้นในหญิงชายออกไปตามหัวเมืองในภาคอีสาน ตลอดจนไปถึงในแดนลาวของฝรั่งเศส
มีเงินจันทร เป็นคณ ขายแลกเปลี่ยนด้วยเงินบ้างเงินค้ำของบ้าง หมุนเงินมีหนึ่งตั้งตั้งถึง
ตามแดน จึงได้รุ่มรวยสามารถสร้างคึกเป็นห้างใหญ่ขายเสื้อผ้าและรองเท้า ๆ ที่นครราชสีมา
ในบัดนี้

ว่าถึงสุขาภิบาลมีรายได้ตกค้างไปมากด้วยพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไปนั้นแล้ว เห็นว่า
การที่สมุหเทศาภิบาลได้รายงานขอสภากรรายได้ค่าอนุญาตฆ่าสุกร เพื่ออุดหนุนสุขาภิบาลนั้นสมควร
แก่ที่จะอนุญาต เพราะสุขาภิบาลจังหวัดนี้ได้ทำประโยชน์เห็นประจักษ์อย่างมาค

อนึ่ง มีสิ่งควรปรารภเป็นรองประการอีกอย่างหนึ่ง คือที่ว่ากรอำเภอเมืองสร้างขึ้น
และจัดตามระเบียบแบบแผนของพระยาเพชรคางแต่เมื่อเป็นสมุหเทศาภิบาลอยู่ครั้งก่อน ซึ่งทำ
เป็นเรือนดงชั้น ๕ ชั้นต่างเป็นที่รับราชการโดยกิจระต่าง ๆ มีแต่มีชนนังรับ แบ่งของเป็นแผนก
ไปแต่จ้แต่กิจระ เช่น การตั้งค้ของหนึ่ง การตั้งค้พาหนะของหนึ่ง ฯลฯ ดงนั้นบนเป็นที่ค้การ

ของนายอำเภอและปลัด ก็ก็นำไปจัดการรับมรดกมรดกได้ส่วนคดีเท่านั้น กับรับมรดกของ
ประมุขตั้งต้นเดิมยื่นพนักงานในการปกครองอีกด้วย ซึ่งนายอำเภอเป็นผู้ทำการฝึกฝนโดยไว้
เวลาภายนอกเขตราชการ

กรมกองทหารกับทั้งกรมบัญชาการกองทัพไทยบกที่ ๓ ซึ่งตั้งอยู่ที่นครราชสีมา
ได้รับตรวจปฏิบัติการเรียบร้อยทุกประการ กรมทหารบกที่ ๕ ฝึกหัดเป็นพิเศษควรชมเชย
สถานที่ตั้งทั้งปวงในบริเวณทหารสะดวกสะอาดขึ้น แต่โรงเรียนก่อนจะ ทศุทธิกรมลงไปมาก
หาเงินซ่อมไม้ใครได้ทันความต้องการ พื้นที่ซึ่งจับของใหม่คือจากบริเวณ โรงทหารออกไป
เป็นเนื้อที่ยาว ๕ กิโลเมตร สำหรับไว้เป็นที่ฝึกหัดที่ยิ่งใหญ่ และเป็นสนามฝึกหัดทั้งถูกระเบิด
จากเครื่องบินนั้น ได้ทางไปแถวคองหนึ่ง เป็นพื้นที่สูงงดงามมาก สนามหัดทั้งถูกระเบิดจำไว้
ไว้การได้แล้ว ทั้งกรมอากาศยานก็ได้ไปจัดทำที่ถ้ำบังถูกระเบิดครบถ้วนไว้เสร็จแล้ว”

“สรุปความ

“โดยที่มณฑลภาคอีสานรวมทั้งนครราชสีมา เป็นเนื้อที่กว้างใหญ่ใน ตามแห่ง
พระราชอาณาเขต มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มน้ำคดงัดถึงกันตลอดไป มีพื้นที่เป็น
เขาอยู่แค่น้อยที่สุด มีพื้นที่น้ำน้อยดินจะไม่อุดมเต็มที่ ก็เหมาะแก่การเพาะปลูกหลายอย่างหลาย
ประการ รวมทั้งการทำนาเพาะปลูกข้าว มีป่าไม้อันมีไม้มีราคาไว้เป็นคุณประโยชน์ และมี
ทำเลเหมาะแก่การเลี้ยงปศุสัตว์อยู่แทบจะทั่วไป จึงว่าเป็นภาคหนึ่งแห่งพระราชอาณาจักรที่
มีค่าอย่างสูงในทางเศรษฐกิจของบ้านเมือง

โดยที่จำนวนพลเมือง มีมากใกล้จำนวน ๓ ล้าน อันนับว่าเป็นประมาณ หนึ่งใน
ส่วนตามแห่งพลเมืองทั่วพระราชอาณาเขต และส่วนข้างมากมีสัญชาติเป็นลาว ยังอยู่ใน
อารยธรรมอันน้อยใจแคบ และการติดต่อถึงกันกับภาคอื่น แห่งพระราชอาณาเขต ยังมีน้อย

ความรู้ ตักท้อตัญชาติ จึงยังอยู่ใน วงแคบ ยัง บกพร่อง ในความรู้ ตักแห่งความ เป็นชาติ ไทย
ร่วมกันในส่วนใหญ่ อันเป็นฐานที่คงของการเมือง

โดยที่ประชาชนส่วนข้างมาก ก่อตัวคือ พวกดาว แม้ยังอ่อนในอารยธรรมก็
มีเรื่ออ่อนไปทางร้าย มีอาการรักสงบไม่เบียดเบียนซึ่งกันแต่กัน กศอกถกรรจมีน้อยที่สุด
แม้ช้อรรดคคพิพาทกันทางแพ่งก็ยังมีน้อย ความข่าเกรงคอเจ้าหน้าทีมีมาก ว่านชนดอง่าย
ไม่ดูเกียคร้านคอการงาน มีควมดมคร์รับจ้างเป็นกรรมกร และในการดำารณประโยชน์
ยังขอแรงกันได้ง่ายปราศจากควมรังเกียจ

โดยที่จำนวนพลเมืองเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยดกคคพยากรณ์มีคนเกิดมากกว่า
คนตายเป็นชคราอย่างงาม ทั้งยังมีคนนอกพระรารอาณาเขตอพยพข้ามแดนเข้ามาอยู่ในชหนึ่ง
มากกว่าจำนวนที่ออกไปจากพระรารอาณาเขตหลายสิบเท่า

โดยที่ฐานะแห่งการอนาญในชนที่ดองใหญ่เป็นไปอย่างค้มาก โรคภัยไรเจ็บ
มีน้อย นอกจากโรคพิษชนรัฐบาดก็ได้จัดการบ้องกันไว้ช้อยู่แล้ว

โดยที่ดินแดนของประเทศใกล้เคียง รวม พรมแดนไม่เป็นท่าแต่ที่ท่ากินค้ท่าในภาค
ช้ด้าน ทั้งมีอุปสรรคโดยธรรมรชาติกักรวาง ชนจะท่าทางคมนาคมไปสู่ทะเลคอเนื่องกับเมืองท่า
เรื่อไม่ได้สะดวก ท่าทางผ่านมณฑลช้ด้านเข้าทางพระรารอาณาเขตออกสู่ทะเล แฉ่นแคว้น
คินแดนเหต่านจ้ค้องอาศัย ประเทศสยามในทาง เศรษฐกิจจนกว่าจะได้ท่า คมนาคม สะดวก ใน
ทางอื่น หลกทางคมนาคมในพระรารอาณาเขตท่าถ้างหน้าทีน้อย ความเป็นใหญ่ของเราในทาง
เศรษฐกิจจะค้ดำรงอยู่ และจะคงช้เขาประโยชน์ทางแฉ่นแคว้นคินแดนของฝ่ายฝรั่งค้เรา
หากรุงสยามอยู่เรื่อไป

อาศัยข้อความจริงดังกล่าวมานี้ จึงมีความเห็นในทางการเมืองว่า

๑. การศึกษา เป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุดที่จะยังความดีแก่ความรักชาติเป็นอันรวม และยังมีคุณนิมิตทำให้เกิดขึ้นในทางที่พึงปรารถนา และในการนี้การปลูกเด็กลูกเป็นเครื่องมีอันสำคัญที่สุด ซึ่งมีพยานเห็นตรงกันว่าอาจช่วยผลให้สำเร็จได้แท้จริงดังประสงค์ เพราะฉะนั้นควร กระทรวง ราชการ จะ พึ่งตั้งใน ส่วนนี้และ ตั้งเสริม การศึกษาให้เจริญ เท่าที่ อยู่ในความ สามารถจะทำได้ เช่นในการเลือกเจ้าพนักงานครูบาอาจารย์เป็นต้น ไม่ควรจะระมัดระวังการที่จะตั้งคนดีที่สุดไปทางภาคอีสาน

๒. ในทางปกครอง มีข้อสำคัญที่จะต้องอบรมน้ำใจราษฎรแนะนำให้เป็นไปในทางที่ดีตลอดจนในการอาชีพที่จะเป็นผลดีแก่บ้านเมือง เพราะประชาชนยังหิวหิวไม่กระด้างเช่นอย่างคนมณฑลอื่นใน จึงกำลังเป็น โอกาสดี หากปล่อยให้เสียจะทำให้ยากในวันข้างหน้า เพราะฉะนั้นกระทรวงมหาดไทยไม่ควรจะเห็นไปว่ามณฑลภาคนี้มีโจรผู้ร้ายน้อย ราษฎรอ่อนโยน จึงเป็นท้องที่ปกครองง่าย แต่ขอเป็นแหล่งตั้งคนชอบความดีสามารถไป ความต้องการแห่งท้องที่นี้เป็นไปในทางใช้ ผู้ ปกครอง ที่เป็นคน เกียงธรรมมีชัยาศัย โอบอ้อมอารี เมตตาการุณาแก่ราษฎร มีนิสัยที่จะทำความเชื่อถือให้เกิดขึ้นได้ ในหมู่ราษฎรและเขาใจได้แนะนำตั้งสอนในการอาชีพและความเป็นพลเมืองดี ส่วนคนที่มิมีชื่อในการปรามปรามโจรผู้ร้ายไม่จำเป็นต้องใช้ทางมณฑลภาคอีสานนี้เลย

๓. ทางกระทรวงเกษตราธิการ ควรค้นคว้าหาความรู้ ในท้องที่ที่จะแนะนำในทางการเมืองเพาะปลูก เปิดทางให้ราษฎรรู้จักทำอื่นนอกจากทำนา เพื่อจะได้ เกิดประโยชน์ขึ้นใน พื้นที่เป็นอันมาก ซึ่งแม้ไม่เหมาะแก่การทำนาที่น้ำจะ ใช้ทำถาวรเพาะปลูกอย่างอื่นได้ก็ กับ รอดรวยในกรจะผูกการเลี้ยงปลัดักให้เจริญยิ่งขึ้น เพราะเป็นดินค้าสำคัญอันหนึ่ง

๔. กระทรวงพาณิชย์และคมนาคม ควรพยายามจัดทางคมนาคมให้ทันสมัยที่จะดำรงความเป็นใหญ่ทางเศรษฐกิจให้คงได้ในกำมือต่อไป มีสิ่งสำคัญยิ่งก็คือทางรถไฟไปจกแดนที่นครพนมและหนองคาย

๕. กระทรวงพระคลังมหาสมบัติ ควรคำรึกการภาษีอากรให้เป็นไปเหมาะสมกับพฤติการณ์แห่งท้องที่ ในกรมจังหวัด เช่นในเรื่องค่าเช่าเป็นต้น แต่ต้องอย่าให้ตกยากแก่จำนวนพลเมืองซึ่งยังไม่มีทางจำหน่ายข้าวเป็นส่วนใหญ่ เช่นในมณฑลอุดรเป็นต้น และอีกฝ่ายหนึ่งก็คือของระดังอยู่ด้วยว่า การเจียดคงคลังหย่อนภาษีอากร ก็ได้ประโยชน์ทางหนึ่งเหมือนกัน คือ ในการขอแรงราษฎรไร่จวนเช่นในการทำทาง คมนาคมในท้องที่ซึ่งยังมีควมจำเป็นต้องเร่งรัดอยู่เป็นต้น

๖. ผู้ที่อยู่นอกในท้องที่อื่น บรรดาจะไปคงทำการเพาะปลูกเป็นงานส่วนใหญ่ทางมณฑลภาคอีสานควรให้ได้รับความระคอกเพราะทั่วพื้นที่กว้างยังมีมากประการหนึ่ง เพราะพื้นที่ยังไม่มีราคาอาจจับคงได้ด้วยทุนรอนน้อยประการหนึ่ง และเพราะแรงงานกรมกรทำจ้างได้ง่ายอีกประการหนึ่ง ถ้าเมื่อใดรัฐบาลทำการแผนผังพาณิชย์ถึงขนาดที่จะช่วยให้ความระคอกแนะนำแก่ผู้ปรารถนาออกคงทำการอาชีพในท้องที่ต่าง ๆ แล้ว มณฑลภาคอีสานนี้เป็นส่วนหนึ่งซึ่งควรอยู่ในโครงการคิด

ในที่สุดแห่งรายงานนี้ขอปรารถนาได้ว่า การเดินทางตรวจราชการครั้งนี้ได้เป็นไปอย่างรุกรน จึงได้แต่พิจารณาถาวรโดยโครงใหญ่หาได้มีเวลาที่จะตรวจระเบียบการส่วนละเอียดปลีกย่อยได้ไม่ อนึ่ง การเดินทางได้เป็นไปโดยความระคอกมาดังทุกประการ ก็ด้วยอาศัยที่เจ้าหน้าที่ ฝ่ายปกครองและฝ่ายทหารได้เอาใจใส่จัดการรับรองด้วยความฮารเอื่อเฟือเป็นอย่างดียิ่งที่ทุกแห่งไป บรรดาผู้ที่ไปราชการยอมดำเนินในโมครีจิคอนนี้อยู่ทอหน้ากัน."

LI RT

ถ้าท่านจะเดินทางไปต่างประเทศ

โปรดติดต่อ

ธนาคารแห่งเอเชีย เพื่อการอุตสาหกรรม

และพาณิชย์กรรม จำกัด

เรื่อง

เงินต่างประเทศทุกสกุล

สะดวก และ รวดเร็ว

ถนนราชดำเนิน พระนคร

อ. บ. อ.

โทรศัพท์ ๒๔๖๕๑, ๒, ๓,

ตมุดและเคีรของเรียมตำหรับักเรียม

คุณภาพดี ราคาถูก

จำหน่ายที่

ร้านสรรพสินค้า อ.จ.อ.

ถ้าจะซื้อไปเพื่อจำหน่าย โปรดติดต่อที่แผนกกระขาย

อาคาร ก. สีแยกคลองแก้ว

จะได้ราคาพิเศษ

LIERT

อยากมีความรู้ ในข่าวสารการเมืองให้กว้างขวาง

ต้องอ่านรัฐสภาสาร

ไพลอต

14K ปลอกทอง

ปากกลืน-เขียนคล่อง

หมึกเค้นสดาก

สำหรับพิเศษสำหรับ
การเขียนอักษรไทย

100 บาท

PILOT

เมื่อผู้ชายไทยถูก

กฎหมายมฤตกตามใจ

โดย วิกรม เมตานนท์

★

กฎหมายลักษณะมฤตกของเราในปัจจุบัน มีหลักการว่า เจ้าของทรัพย์สินมฤตก (ซึ่งตามความจริง ส่วนมากมักจะเป็นผู้ชาย) ย่อมมีอิสระอย่างเต็มที่ที่จะยกทรัพย์สินของตนให้แก่ใคร ๆ ก็ได้ ตักเท่าไรก็ได้ ตามใจชอบและสุดแต่ความปรารถนาในขณะที่ยังมีชีวิต รักมาก รักน้อย หรือไม่รักเลยประการใด

หลักนี้ ก่อขึ้นมาตั้งแต่ครั้งเดิมโบราณกาล แม้ในตอนที่เมืองเราวางกฎหมายฉบับปัจจุบันขึ้นเมื่อราว ๆ ๒๐ ปีมาแล้วก็ตาม คนร่างก็ย่อมจะได้พิจารณาถึงเหตุแห่งความดี และยอมมีเหตุผลอย่างดีที่สุดสำหรับเวลานั้น ในการที่รับเอาหลักการอิสระอย่างเต็มที่ในทรัพย์สินเขาได้ในเรื่องนี้

พูดถึงหลักสากลของอิสระในทรัพย์สินโดยทั่วไปนั้น ถ้าจะว่ากันอย่างเฉียบขาดแล้ว ย่อมว่าแต่ละยกให้เป็นประโยชน์แก่ใคร ๆ เลย แม้แต่เจ้าของทรัพย์สินเกิดหงุดหงิดไม่ชอบใจทรัพย์สินของตนเองขึ้นมา จึงทำตายเสีย ก็ย่อมมีอิสระที่จะทำได้ ความเท่าเทียมกันตายเสียเช่นนี้ ไม่เป็นเหตุหรือไม่น่าจะเป็นเหตุไปทำความเสียหายแก่สิทธิตามกฎหมายของผู้อื่นเขา

LI RT

แต่ถ้าดูให้ดีแล้ว เรื่องมฤคกนิมิตกับเรื่องความา เพราะไม่ใช่เพียงแต่เกี่ยวกับ เรื่องข่าวของทองหอบหรือไร่นาตาโท ฯลฯ เฉย ๆ เท่านั้น หากมฤคกเป็นทรัพย์สินที่มีมูลฐาน เกี่ยวกับเชื้อ โยความรักระหว่าง มนุษย์ผู้เป็นพ่อ แม่ดูถูกกัน หรือเป็น ผัวเมีย กันนั้น อย่างหนึ่ง เกี่ยวกับหน้าที่ทางจรรยาที่ผัวจะครองอุปถัมภ์เมีย เมียจะครองอุปถัมภ์ผัว และพ่อแม่จะครอง อุปถัมภ์ลูก หรือดูจะครองอุปถัมภ์พ่อแม่สักอย่างหนึ่ง ถ้าหากเมื่อเจ้ามฤคกบุบยับตายลงไป มีคนอยู่ข้างหลังเลี้ยงตัวเองไม่รอด เช่น ง่ายเปลี้ยหรืออ่อนอายุเป็นคณ ตามระเบียบที่คตทงทาง ฝ่ายพุทธจักร อาณาจักรก็ควรจะเป็นว่า คนพวกนั้นจะไม่ถูกทอดทิ้งให้อืด ๆ หยาก ๆ หรือ ทุเรศทุรังต่าง ๆ โดยไม่จำเป็น

มีกฎหมายลักษณะมฤคกของบ้านเมืองในระยะหลัง ๆ นี้ คงจะระหนักในเรื่อง เชื้อ โยและหน้าที่ทางจรรยาถึงกต่างแล้ว และคงจะได้มีมากคนประพฤตินิคมจรรยาจนกฎหมาย ไม่ควรจะทนนิ่งดูตายอยู่ต่อไป จึงได้มีการดัดข้อระเบียบของเจ้าทรัพย์สิน จากหนักเดิมที่ว่าใคร จะเข้าไปยุ่งกับนิติบุคคลของเจ้าทรัพย์สินไม่ได้นั้น ลงมาเป็นว่า ต่อแต่นั้นไป ที่จะยอมให้เจ้า มฤคกเกี่ยว ยกทรัพย์สิน ให้ ใคร ค่อใคร โดย ก็ขอเอา จิตเต็มหา ของ ตัวเอง เป็นเกณฑ์ นั้นไม่ สมควร ควรที่จะให้กฎหมายยื่นมือเข้าไปควบคุมจรรยาในการยกทรัพย์สินด้วยจึงจะดี

ฉะนั้น จึงเกิดมีกฎหมายลักษณะมฤคกสมัยใหม่เรียนออกมาทำนองว่า ข้อระเบียบ ในการยกทรัพย์สินมฤคกให้แก่ผู้คนที่ไม่มีเชื้อสายหรือเชื้อ โยอย่างใดกับเจ้าทรัพย์สินเหล่านั้น จะต้องจำกัด เสียบ้าง ก็กฎหมายบอกไว้ว่า ใครบ้างที่ขอร้องนักกับเจ้าทรัพย์สิน กงขนาดและ มีศภาพอย่าง ฉะนั้นอันควรจะมีสิทธิไปร้องต่อศาลหลวงได้ว่า เจ้าทรัพย์สินจะเฉยไม่เหลื่อทรัพย์สินไว้เจ้าจ่านแก่เขา ขอให้ศาลหลวงตั้งให้ พินัยกรรมที่ เจ้าทรัพย์สิน เทียวได้ ทำยกทรัพย์สิน ให้ ใครค่อใครอื่น นั้นกลายเป็น ไร้ไม่ได้ครบถ้วนทั้งฉบับ อีกนัยหนึ่งก็ขอให้ ศาลมีอำนาจสั่งใจคู่เพื่อ ตั้งแก่พินัยกรรมนั้น ๆ ได้เองตามส่วนที่กฎหมายกำหนด ว่าจะต้องยกทรัพย์สินไว้ ให้ตกให้แก่ลูกเมียเป็นส่วนตั้งเท่านั้น

เมื่อผู้ขายไทยถูกกฎหมายมฤตคตตามใจ

เท่านั้นแต่ก่อน ส่วนที่เหลือจากนั้นแล้ว คนอื่น ๆ ที่ห่างไกลออกไปจึงจะรับไปได้ ผลของกฎหมายชนิดนี้ก็คือ เจ้ามฤตคต (ซึ่งส่วนมากเป็นผู้ชาย) คนใดจะมีจิตเป็นกุศลชกทรัพย์ของตนถวายวัดก็ดี หรือจะมีจิตเป็นอกุศลไม่นำพาญาติภาพแห่งลูกเมียตน จึงถ่ายเททรัพย์ไปบำเรอรักดี หรือใจใหญ่เที่ยวไต่หยกให้ใครค่อใครเบือย ๆ ไปก็ดี ก็ยังคงมีอิสระที่จะทำได้ แต่จะทำแก่ทรัพย์ทั้งหมดของตนนั้นมิได้ เพราะกฎหมายบอกไว้ว่าลูกเต้าทายาทอย่างไรบ้างที่จะต้องมีสิทธิมีส่วนได้อยู่จนยั้งคำ นั่นนับว่าเป็นการประนอมให้ได้พอดีพอดีที่ถึงกลางระหว่างหลักคำคัญสองหลักในธรรมมนุษยชาติ คือ หลักอิสระในทรัพย์ กับหลักศีลธรรมอันดีของประชาชน

กฎหมายลักษณะมฤตคตตามแนวความคิดอย่างนี้ ข้าพเจ้าเห็นด้วยยิ่งกว่าแนวความคิดที่รับเอาอิสระอย่างยั้งของเจ้าทรัพย์เป็นเกณฑ์แต่อย่างเดียว อันที่จริง ทุกคนไม่มีความชอบธรรมที่จะรับประนอมว่าผู้ขายส่วนมากไม่มีจรรยาในการทำปณิกรรมชกทรัพย์ แต่ข้าพเจ้ามีความเห็นเป็นส่วนตัวว่า ถ้าเรารับหลักการประนอมดังกล่าวมาแล้ว เราจะไต่จรรยาที่ดีของผู้ขายได้มากกว่าอย่างแรก

ปัจจุบันนี้ เราเริ่มในกฎหมายของเราว่า รายผู้ฉ้อเป็นหัวหน้าครอบครัว ถึงแม้ความจริงในรายทั่ว ๆ ไปจะปรากฏว่าช่วยกันทำช่วยกันกินก็ตาม ก็ยังคงมีเพียงบ่นอุบอุบอยู่เดมอจากบรรดาผู้หญิงประเภทมีวิชาและมีทรัพย์ ว่าในกฎหมาย ผู้ขายมาใหม่ดำคืบก่อนเรา ก็เมื่อในทางปฏิบัติ เจ้ามฤตคตส่วนมากเป็นผู้ขายผู้เป็นหัวหน้า ครอบครัว มีหน้าที่ดูแลทุกข์สุขของบริวารตน จึงสมควรอยู่ที่จะมีกฎหมายไว้คอยเผื่อความประพฤติผู้ขายเดี่ยบบ้าง ในบางเรื่องก็ควรจะมี

การให้อิสระอย่างยั้งแก่เจ้าทรัพย์มฤตคตในการทำ ปณิกรรม ชกทรัพย์ ให้ ใคร ๆ ก็ได้ความใจชอบโดยไม่มีกฎหมายจำกัดสิทธิไว้บ้างเดยเช่นนั้น เปิดช่องให้ผู้ขายที่ใจเบาผลอดดีได้ง่าย เพราะแม้แต่เพียงรูป รต กธัน เฉียงหรือความถุกเนื้อคองใจทางใจก็ยัดยัดต่าง ๆ

พามาอีกจากข้อความจำนวนมากให้แก่วงศ์ ๆ เค็ม ๆ ที่อยู่ดำที่ หอมหัว อุมรุมมา ตั้งแต่ ครั้ง ที่ยัง
แยกอยู่ด้วยกัน และจากข้อความกระจอกของเงินในหมุดกเด็กเด็กแดงดำ ๆ โดยไร้เหตุได้ใน
ภายหลัง

แต่อย่าลืมว่าความเห็นข้างที่ข้าพเจ้าเป็นฝ่ายด้วยนั้น ก็มีข้อเสียอยู่เหมือนกัน คือ
เดี๋ยวนี้ที่ว่ากฎหมายข่มขู่เราไปคดีแล้วของเจ้าทรัพย์สินมรดกกันอย่างหนึ่ง อีกอย่างหนึ่ง ทำให้
เจ้ามรดกหมดโอกาสที่จะเลือกยกทรัพย์สินให้ตามควร ในเมื่อเขาอยู่แต่ใจว่าเมียผัว ของตัวเขาเอง
ประพฤติการอย่างไร หรือว่าลูกคนไหนดี คนไหนชั่วอย่างไร เพราะเหตุว่าทรัพย์สินมรดกนั้น
ควรจะให้แก่คนดี ไม่ควรโยกคอกคนชั่ว นั้นนับว่าเป็นข้อเสียที่ยกขวนขวายได้

แต่ถ้าจะว่าไปอีกที ก็พูดได้อีกเหมือนกันแหละว่า โทษ ๆ การเป็นพ่อเป็นแม่ก็มี
หน้าที่จะต้องอุปถัมภ์ลูกเมียอยู่แล้ว ชั่ว ๆ ค่ะ ๆ อย่างไรก็ดีขอว่าเป็นลูกเป็นเมีย ขยันทนเอง
เรียกว่าฆ่าไม่ตายขายไม่ขาด แต่ก็อย่ากระไรเลยที่จะเร่งรัดลงได้ในกฎหมายเป็นข้อ ๆ
ไปเพื่อเลือกเฟ้นให้คนที่สมควรจริง ๆ ที่จะพึงได้ประโยชน์นั้น เท่านั้น ที่จะ มีสิทธิไป ร้องคำ
พิพากษาคัดค้านคดี และคัดค้านคดีก็จะได้ช่วยเหลือกันทั้งวาระของระบอบนั้น จะพึง
ชนหรือหาไม่ สรุปแล้วก็คือว่า ถึงแม้ความเห็นตามแนวนี้จะมั่วเสียอยู่บ้างก็จริง แต่ก็เห็นข้อ
เสียเพียงเล็กน้อย ฉะนั้น เราขอมเสียส่วนน้อยไว้คอบรักษาส່วนใหญ่ ก็คือ คัดค้านอันดีของ
พระราชบัญญัติ จะมีเราที่กว่าหรือ?

มาถึงตอนนี้ก็สุดแล้วแต่ท่านผู้อ่านจะต้องเลือกหยั่งดูเอง ว่าข้อดีข้อเสียของ
ความเห็นฝ่ายข้างไหนจะหนักเบาเท่ากันเพียงใด

อย่างไรก็ดี สังคมไทยมีสิทธิที่จะเลือกสิ่งที่ดีชอบธรรมกว่าและดีกว่า

ประกาศ

เรื่อง การขอตกลงไฟฟ้าชั่วคราวในงานรื่นเริงต่าง ๆ

ด้วยปรากฏว่าในงานรื่นเริงต่าง ๆ เจ้าภาพมัก จะยื่น คำขอให้ การไฟฟ้า
กรุงเทพไปทำการตกลงติดตั้งโคมไฟประดับสถานที่ในระยะเวลาอันสั้น เป็นเหตุให้
ขลุ่ยหลักและบางครั้งก็ไม่อาจรับใช้ท่านผู้มีอุปการคุณเป็นอย่างดีได้ เพราะอาจ
ไม่มีพัสดุสิ่งของที่จะต้องใช้ จำต้องหาซื้อเพื่อให้เป็นไปตามความต้องการของ
เจ้าภาพ ฉะนั้นเพื่อบริการท่านผู้มีอุปการคุณ การไฟฟ้ากรุงเทพขอให้ท่านแจ้งความ
ขออนุญาตติดตั้งไฟฟ้าชั่วคราวต่อ การไฟฟ้ากรุงเทพ ก่อนวันงานอย่างน้อย ๓ วัน
มิฉะนั้นการไฟฟ้ากรุงเทพอาจไม่สามารถสนองความต้องการของท่านได้ก็จะเสียดายงาน

การไฟฟ้ากรุงเทพ

บริษัท เทพนิมิต

๔๐๕, ๔๐๗, ๔๐๙ สะพานดำ ตรงข้ามการประปา ถนนบำรุงเมือง
พระนคร โทร. ๒๒๕๓๘

รับทำการสร้างเครื่องเฟอร์นิเจอร์แบบนำสมัย กับ ทำการตกแต่งตาม
สถานที่องค์การราชการต่าง ๆ และตามสถานที่ร้านค้าทั่วไป มากกว่า ๓๐ ปีแล้ว
บริษัท ฯ ยังมีนาช่างเชี่ยวชาญชำนาญมาจากฮ่องกง ฝีมือประณีต ราคาขอมเย
อนึ่ง บริษัท ฯ รับทำเก้าอี้ตามโรงแรมสรรพต่าง ๆ อีกด้วย ท่านผู้ใดสนใจ
โปรดตรงมาที่บริษัท เทพนิมิตได้ทุกวัน ในเวลา ๙.๓๐. น. ถึง ๕๗.๐๐ น.
(วันอาทิตย์กรังวัน)

LIERT

เยยมที่สุด

คือ

บางกอก ๙๖

ดที่สุด

”

แม่โขง

เด่นที่สุด

”

กวางทอง

และ

ปลอดภัยที่สุด

คือ

สุราษฎร์ธานีผลิต

โดยโรงงานสุรา

กรมโรงงานอุตสาหกรรม

องค์การนำตาลไทย

สังกัดกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

ประกอบอุตสาหกรรมนำตาลทรายขาวและทรายแดง

สาขา

- (๑) โรงงานนำตาลไทยลำปาง
- (๒) โรงงานนำตาลไทยอุตรดิตถ์
- (๓) โรงงานนำตาลไทยอุดรธานี
- (๔) โรงงานนำตาลไทยอุบลราชธานี
- (๕) โรงงานนำตาลไทยนครราชสีมา
- (๖) โรงงานนำตาลไทยบางพระ

- จังหวัดลำปาง
- จังหวัดอุตรดิตถ์
- จังหวัดอุดรธานี
- จังหวัดอุบลราชธานี
- จังหวัดนครราชสีมา
- จังหวัดชลบุรี

พลเอก สวัสดิ์ สวัสดิ์ณรงค์

ประธานกรรมการ

สำนักงานกลางตั้งอยู่ ณ ตึกเลขที่ ๑๗/๕๓๓

โทรศัพท์ ๒๒๙๗๒-๒๓๖๖๖

นายเลอณ พงษ์โสภณ

ผู้อำนวยการ

ถนนมหาไชย พระนคร

โทรเลข “นำตาล”

รัฐบาลและการเมืองฝรั่งเศส

๑๗๗ "The Government and Politics of France"

โดยศาสตราจารย์ R. K. Gooch ในหนังสือ Governments of Continental Europe

แปลและเรียบเรียงโดย แอน จารณเมธี

รัฐธรรมนูญแห่งปี ค.ศ. ๑๘๔๘

รัฐบาลแห่งประธานาธิบดี ในกฎหมายรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐปี ๑๘๔๘ นั้น ได้มอบอำนาจนิติบัญญัติให้แก่กษัตริย์นิติบัญญัติสภาเดี่ยวประกอบด้วยสมาชิก ๗๕๐ คน ซึ่งได้รับการเลือกตั้งโดยตรงให้อยู่ในตำแหน่งเป็นเวลา ๓ ปี อำนาจบริหารได้มอบให้แก่ประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐซึ่งได้รับเลือกตั้งโดยตรงให้ดำรงตำแหน่งเป็นเวลา ๕ ปี เมื่อหมดระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งแล้ว ประธานาธิบดีไม่มีสิทธิที่จะรับเลือกตั้งอีกจนกว่าหลังจากระยะเวลา ๕ ปีแล้ว จึงระงับด้วยว่าทั้งสภาและประธานาธิบดีนั้น ได้รับเลือกตั้งจากผู้ลงคะแนนเพียงผู้รายชื่อมีคุณสมบัติที่แท้จริงแค่เพียงว่ามีอายุ ๒๓ ปีขึ้นไปเท่านั้น ฉะนั้นจึงปรากฏว่าการสถาปนาสิทธิเลือกตั้งแก่บุคคลทั่ว ๆ ไปนั้นได้มีขึ้นในฝรั่งเศสตั้งแต่เวลานั้นเป็นต้นไป ถึงแม้ว่าความรัฐธรรมนูญปี ค.ศ. ๑๘๔๘ ได้ยืนยันให้คณะรัฐมนตรีรับผิดชอบชั่วชีวิตก็ตาม ถึงแม้ว่าประ-

LI RT

ชานาธิปไตยไม่มีอำนาจที่จะยุบสภาได้ตาม และถึงแม้ว่ากรณินิติบัญญัติซึ่งประธานาธิบดีเป็นผู้
ริเริ่มจะต้องยื่นต่อคณะมนตรีแห่งชาติก่อนอื่นก็ตาม แต่โดยแท้จริงแล้วลักษณะการอื่น
ที่สำคัญของระบอบนี้ก็คือว่าประธานาธิบดีแห่งสาธารณรัฐมีอำนาจอย่างมาก ประธานาธิบดีเป็น
ผู้แทนโดยตรงของชาติ เช่นเดียวกับกรณินิติบัญญัติเหมือนกัน และถ้าหากก็ตามจริงแล้วผู้
ที่เลือกประธานาธิบดีขึ้นมาซึ่งได้แก่ ประชาชนทั้งหมดนั้น มีจำนวนมากกว่า สมาชิกแต่ละบุคคลใน
สภา หาก ฉะนั้นผลก็คือว่าความสำคัญองประธานาธิบดีกับสภาผู้แทนราษฎรเดี่ยว แต่การที่
ประธานาธิบดีถูกตัดขาดไปโดยฉันทนิกเป็นการกระตุ่นสถานการณ์ ยิ่งขึ้นไปอีก ทดแทนรายชื่อ
นโปเลียน โบนาปาร์ตคนนี้เป็นผู้นิยมชมชื่นในรัฐธรรมนูญแห่งปีที่ ๘ เป็นอย่างยิ่ง และหลังจาก
รัฐประหารซึ่งเราใช้อำนาจเผด็จการแล้ว ระบบที่เราดำเนินการขึ้นพร้อมกันรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๘
มกราคม ๑๙๕๒ นั้นก็แตกตกระบบคอนซติตูชันนอล

รัฐธรรมนูญแห่งปี ๑๙๕๒ และจักรวรรดิที่ ๒

การเผด็จการของจักรวรรดิ ในขั้นแรกรัฐธรรมนูญแห่งเดือนมกราคมปี ๑๙๕๒
ได้วางระบบสาธารณรัฐไว้ โดยมีบทบัญญัติว่าให้เลือกประธานาธิบดีขึ้นมาเพื่อดำรงตำแหน่ง
เป็นเวลา ๑๐ ปี อย่างไรก็ตาม รัฐสภาที่ปรึกษาได้จัดตั้งสภาจากจักรวรรดิขึ้นอีกในเดือน
พฤศจิกายน อำนาจบริหารซึ่งแต่เดิมเป็นของประธานาธิบดีนั้นถูกจำกัดที่ปรึกษาได้เป็นผู้ใช้ โดย
ทางอ้อมเปอเรอ ในทำนองเดียวกันความรับผิดชอบของรัฐมนตรีต่อประธานาธิบดีซึ่งรัฐธรรมนูญ
ปี ๑๙๕๒ ได้เปลี่ยนมาเป็นรับผิดชอบต่อสภานั้นก็ได้ออกโอนมาจนต่ออ้อมเปอเรอ อ้อมเปอเรอ
รับผิดชอบต่อชาติเท่านั้น ดิจริเริ่มนิติบัญญัติเป็นของพระองค์แต่ผู้เดียว คณะมนตรีแห่ง
รัฐซึ่งประกอบด้วยสมาชิก ๕๐-๕๐ คน โดยอ้อมเปอเรอเป็นผู้เลือกชนนกกมหนาทเป็นต้นปรึกษา
สำหรับพิจารณากฎหมายที่เสนอขึ้นมา หรือเสนอกรณินิติบัญญัติเป็นผู้ลงคะแนนเพียงเห็นชอบ
ก็ประชุมกันประกอบด้วยสมาชิกมากกว่า ๒๕๐ คน ซึ่งได้รับเลือกตั้งเป็นเวลา ๖ ปี โดยการด

คะแนนเสียงโดยตรงทั่ว ๆ ไป อย่างไรก็ตาม ในระหว่างจักรวรรดิที่ ๒ นั้น ฐานประชา
 ธิปไตยทางทฤษฎีแห่งรัฐบาตนั้นได้เป็นไปโดยไม่สุจริตเป็นอย่างมาก โดยการปฏิบัติการของ
 ฝ่ายบริหารซึ่งแนะนำผู้เข้าแข่งขันเด็กดองทางราชการแก่ผู้ลงคะแนนเสียงเด็กดอง เอ็มเปอเรอ
 แดงดองสมัคร ๓๕๐ คนในวุฒิสภา วุฒิสภานี้เช่นเดียวกับในสมัยคอนซูลเตก ก็เป็นผู้พิทักษ์
 รัฐธรรมนูญ ฉะนั้น วุฒิสภาจึงมีอำนาจในการคัดค้านรัฐธรรมนูญและในการที่จะวินิจฉัย
 กฎหมายใด ๆ ว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ และโดยความตกลงกับฝ่ายบริหาร วุฒิสภาสามารถ
 จะเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญได้

รัฐธรรมนูญแห่งจักรวรรดิเสรี ระบบคอนซูลเตกซึ่งได้สถาปนาขึ้นเมื่อปี ค.ศ.
 ๑๘๕๒ และใช้ต่อมาในสมัยจักรวรรดิที่ ๒ นั้น ในขั้นแรกได้รับกำเนิดจากวุฒิสภาที่ปรึกษา
 อย่างไรก็ตาม ระหว่าง ๓๐ มีผู้คัดท้ายที่รัฐธรรมนูญใช้อยู่ กล่าวคือจากปี ค.ศ. ๑๘๖๐ - ๑๘๗๐
 ลักษณะการปกครองแบบเผด็จการของจักรวรรดิโดยทางวุฒิสภาที่ปรึกษานั้นได้ถูกเปลี่ยนไปใน
 แนวทางซึ่งเรียกกันว่าจักรวรรดิเสรี (Liberal Empire) ความโน้มเอียงเช่นนี้ได้เพิ่มขึ้นจนถึงขั้น
 สุดท้ายในรัฐธรรมนูญฉบับวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ปี ค.ศ. ๑๘๗๐ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ
 ฉบับนี้วุฒิสภาได้ก่อตั้งมาเป็นแต่เพียงสถานนิติบัญญัติชั้นที่ ๒ เท่านั้น การริเริ่มในกฎหมาย
 ใด ๆ นั้นเป็นอำนาจร่วมกันของฝ่ายบริหารและสภาทั้งสอง รัฐมนตรีซึ่งอาจจะเป็นสมาชิกใน
 สภาได้ ประกอบกันเป็นคณะรัฐมนตรี ซึ่งถึงแม้ว่าจะมีเอ็มเปอเรอเป็นประธาน แต่ก็รับ
 ฝักฝักต่อฝ่ายนิติบัญญัติ และเอ็มเปอเรอรับฝักชอบต่อชาติ กล่าวอย่างสั้นก็คือว่าได้มีการ
 กระทำความพยายามที่จะรวมระบบแบบจักรวรรดิเข้ากับรัฐบาตแบบรัฐสภา รัฐธรรมนูญฉบับนี้
 ได้ถูกเสนอต่อประชาชนและได้รับความเห็นชอบจากประชาชน การกระทำให้จักรวรรดิที่ ๒
 เป็นรูปเสรีเช่นนี้ได้กระทำขึ้นซ้ำเกินไป เพราะภายใน ๒ เดือนเท่านั้น สงครามฝรั่งเศส-ปรัสเซีย
 ก็ได้เกิดขึ้นและ ๒ เดือนต่อมาจักรวรรดิที่ ๒ ก็ต้องสูญสิ้นไป และสาธารณรัฐที่ ๓ ก็พร้อม
 รัฐสภาได้เข้ามาแทนที่

รัฐธรรมนูญแห่งสาธารณรัฐที่ ๓

“กฎหมายรัฐธรรมนูญ” ในระบอบสาธารณรัฐที่ ๓ นี้ได้เป็นประ
 เสนอที่รับรองกันทั่ว ๆ ไปในกรณีที่กำหนดเอากฎหมายต้น ๆ ๓ ฉบับซึ่งสภาแห่งชาติปี ๑๙๓๓
 เป็นผู้ออกให้รัฐธรรมนูญ (Statute) รวมเข้า คือ “กฎหมาย” ฉบับวันที่ ๒๕ กุมภาพันธ์, ๒๕
 กุมภาพันธ์, และ ๑๖ กรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๓๕ ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญของฝรั่งเศส กฎหมาย
 รัฐธรรมนูญซึ่งประกอบด้วยกฎหมายต้น ๆ ๓ ฉบับนี้ ย่อมเป็นธรรมดาอยู่เองที่มีข้อแตกต่างมาก
 กว่าคล้ายคลึงกับกฎหมายรัฐธรรมนูญของฝรั่งเศสฉบับก่อน ๆ มา โครงร่างของเอกสารฉบับนี้
 หากได้มีลักษณะเด่นชัดหรือว่าเป็นดั่งต้นตอได้รูปได้ร่างไม่ เนื่องจากมีการประนีประนอม
 กันเป็นจำนวนมาก รัฐธรรมนูญฉบับนี้จึงหาได้ยึดมั่นในหลักการอันเดียวหรือหลักการดำเนิน
 ประการใดไม่ ถึงแม้ว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับนี้จะมีลักษณะเป็นสาธารณรัฐก็ตาม แต่ก็
 ห่างไกลไปจากที่พอวิพัตถันจะควรร่าง ถ้าหากว่าพวกนี้มีอิสระที่จะกระทำตามความปรารถนา
 ของตน และระบอบสาธารณรัฐนี้ก็หาใช่เป็นสิ่งที่พวกนิยมกษัตริย์ต้องการไม่ อย่างไรก็ดีตาม
 แก่นระบอบซึ่งตั้งมั่นไว้แต่หวังว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้จะคงถูกเปลี่ยนแปลงโดยรัฐธรรมนูญฉบับ
 ใหม่ที่ตนชอบก็ตาม ก็ได้อำนวยความสะดวกแก่ตนที่ดำเนิน ก้าวคือฝ่ายนิยมกษัตริย์ได้ให้
 หลักการในเรื่องเอกสารของอำนาจปกครอง ส่วนฝ่ายวิพัตถันได้ให้หลักการอำนาจโดย
 ประชาชน ทั้งนี้ตามคำพิพากษาอันเก่าแก่ของฝรั่งเศสที่ว่าสิ่งที่น่าตั้งที่เป็นชั่วคราวนั้นแหละเป็นที่
 ชูชาน จะเป็นอย่างไรก็ตาม การเอาหลักการ ๒ ประการนี้ผสมกันปรากฏว่ามีผลดีแท้

โครงร่างของรัฐบาล เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ที่ได้มีการสถาปนาระบบรัฐสภา
 ซึ่งมีรูปร่างเป็นสาธารณรัฐขึ้น บทบัญญัติในรัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มีฝ่ายนิติบัญญัติอัน
 ประกอบด้วยสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา สภาผู้แทนราษฎรนั้นได้เลือกขึ้นด้วยการเลือกตั้งโดย
 ตรงจากบุคคลทั่ว ๆ ไป ส่วนวุฒิสภานั้นได้เลือกขึ้นโดยทางอ้อม ทั้งสองสภานี้มีอำนาจทาง

นิติบัญญัติพร้อมกันไป แต่เป็นดังรับรองกันว่าสภาผู้แทนราษฎรมีสิทธิก่อนในเรื่องเกี่ยวกับ
การเงิน จุดมุ่งหมายได้ถูกสถาปนาขึ้นเพื่อเป็นคำสั่งยุติกรรมสำหรับพิจารณาภาคีข้าราชการชั้นผู้ใหญ่
หรือคดี ที่เกี่ยวกับความพยายามที่จะทำลายชีวิตชีวิตของประเทศ ตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายบริหารและ
ประมุขทางการเมืองของประเทศนั้นได้แก่ ประธานาธิบดี ของสาธารณรัฐ ซึ่งสภาทั้งสองเป็นผู้เลือกขึ้น
มาโดยการประสมร่วมกัน ประธานาธิบดี ดำรงตำแหน่งเป็นเวลา ๗ ปี และมีสิทธิที่จะรับ
เลือกครั้งอีก ประธานาธิบดีมีอำนาจตามธรรมดาของประมุขประเทศเช่นอำนาจในการบังคับใช้
กฎหมาย ในการบัญชาการกองทัพบกและกองทัพเรือ ในการแต่งตั้ง ให้อภัยโทษ ยุบสภา
และอื่น ๆ ฝ่ายนิติบัญญัติและ ประมุขของประเทศนั้น เกี่ยวพัน เข้าด้วยกันโดย รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงซึ่งมีหน้าที่ลงนามสนองรับคำวินิจฉัยของประธานาธิบดี ซึ่งทั้งนี้ก็เป็นไปตามวิธีการ
อันเป็นนิติประเพณีของรัฐบาลที่มีรัฐสภา ประธานาธิบดี ไม่มีความรับผิดชอบเว้นแต่ในกรณี
ที่ทรยศต่อชาติอย่างรุนแรง บรรดา รัฐมนตรีได้รับอนุญาตให้เข้านั่งในสภาทั้งสองได้แต่อาจ
จะพูดในสภาได้ในเมื่อถูกขอร้อง รัฐมนตรีนั้นรับผิดชอบต่อรัฐสภาโดยเฉพาะ

การแก้ไข เนื่องจากสถานการณ์ทางการเมือง ฝ่ายนิยมกษัตริย์และฝ่ายวิพากษ์กัน
แห่งสภาปี ๑๘๗๓ ได้ตกลงอย่างรวดเร็วในเรื่องวิธีการแก้ไขกันอย่างรวดเร็ว ๆ กล่าวคือโดยสภา
ทั้งสองประสมร่วมกัน การเปลี่ยนแปลงด้วยรัฐธรรมนูญ ได้มีขึ้นตามวิถีทางการเมืองเช่นนี้ ใน
ระหว่างสมัยสาธารณรัฐที่ ๓ มีการเปลี่ยนแปลงซึ่งกระทำโดยทางกฎหมายนั้นมีมาก เฉพาะ
อย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงโดยการเจริญชนของชนบทรรมนิยม

การละเว้น พัฒนาการเช่นนี้ ถึงแม้ว่าเป็น ที่รู้กันอยู่ทั่ว ๆ ไปว่าเป็นดังธรรมดา
เฉพาะอย่างยิ่งภายใต้เอกสารอันต้นคั้งเช่นรัฐธรรมนูญของสาธารณรัฐที่ ๓ เช่นนี้ โดยที่รัฐ
ธรรมนูญฉบับนี้มีบทบัญญัติเท่าที่พอเพียงกับการสถาปนาแนวร่างของรัฐบาลกลาง เพราะฉะนั้น
รัฐธรรมนูญนี้ จึงมีสิ่งที่ไม่ ได้กล่าวไว้เป็นจำนวนมาก ตัวอย่างตามนี้ก็คือรัฐธรรมนูญนี้ ได้
กล่าวถึงระบบตุลาการและระบบทั้งหมดของรัฐบาลท้องถิ่นแก่ประการ ใดเลย

กฎหมายรัฐธรรมนูญวิธี

เปแแดงและอำนาจตามรัฐธรรมนูญ ที่วิธีเมื่อเดือนกรกฎาคม ค.ศ. ๑๙๕๐ ได้มีการใช้วิธี การแก้ไข ตามที่ ระบุไว้ ใน กฎหมายรัฐธรรมนูญ แห่งสาธารณรัฐ ที่ ๑ เพื่อที่จะให้ อำนาจทางรัฐธรรมนูญแก่จอมพลเปแแดงตามวิถีทางกฎหมายรัฐธรรมนูญ นั้นเป็นเครื่องหมาย แห่งการตัดสินใจแห่งสาธารณรัฐที่ ๑ เป็นทางการ พฤติการณ์ที่จะเป็นผลตามมา และมีปัญหา ที่ว่าการกระทำจะต้องถูกตัดสินด้วยกฎหมายและศีลธรรมเพียงใดนั้นอาจจะเป็นเรื่องที่จะพิจารณา ถัดถึงสำหรับอีกหลายปีที่จะมาถึง

ระบอบเผด็จการ "ตามกฎหมาย" จอมพลเปแแดงได้รับอำนาจที่จะร่างรัฐธรรมนูญขึ้นใหม่สำหรับฝรั่งเศส โดยการออกฉบับหนึ่งหรือมากกว่านั้น รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ต้องได้รับการ "สัตยาบันโดยชาติ" อย่างไรก็ตาม การให้สัตยาบันเช่นนั้นได้เดือนออกไปโดยไม่ มีกำหนด เนื่องจากเปแแดงได้รับเรื่องที่จะไม่ใช้แค่เพียงกฎหมายฉบับเดียว แต่ว่าหลายฉบับ โดย บทบัญญัติข้อต้นของกฎหมาย ๑ ฉบับซึ่งได้มีขึ้นหลังจากกฎหมาย "รัฐธรรมนูญ" จอมพล เปแแดงได้ประกาศตนเป็นประมุขของรัฐฝรั่งเศสและเข้ารับอำนาจโดยสมบูรณ์ และได้เดือนการ ประชุมสภาไปจนกว่าจะมีคำสั่งอื่นใดและยกเลิกบทบัญญัติทั้งหมดแห่งรัฐธรรมนูญสาธารณรัฐ ที่ ๑ ซึ่งรักกับฐานะเผด็จการของตน ฉะนั้นบรรดากฎหมายต่าง ๆ ที่ออกตามมานั้น ส่วนมาก ก็ร่างขึ้นเพื่อที่จะตั้งเสริมฐานะเผด็จการนี้จนกระทั่งถึงเดือนเมษายน ๑๙๕๒ ในระยะนี้โดยการ บังคับคนจากชาติ จึงได้มีการออกกฎหมายฉบับที่ ๑๑ ซึ่งสถาปนาฐานะของประมุขของรัฐชาติ เพื่อที่จะให้ โอกาสแสดงประโยชน์แก่บีแอร์ ดาวาดมากริม ดาวาดได้แบ่งอำนาจที่สำคัญ ๆ มา อยู่ในกำมือของตนโดยลำดับด้วยความดำริ่ อย่างไรก็ตาม เมื่อถึงตอนที่ฝรั่งเศสได้รับการ ปลดปล่อย หัวหน้าผู้เฒ่าพร้อมๆกับระบบเผด็จการของตนก็จะต้องหันหลังให้แก่รัฐบาลชั่วคราว ของสาธารณรัฐซึ่งมีพลเอกเคอโกลเป็นหัวหน้า.

LI RT

พระราชบัญญัติ

โดย ดร. หยุต สังขทรัพย์

ตอนที่ ๓๖

ในก่อน รพเจ้าได้กล่าวพรกการเมืองเป็นตั้งที่จำเป็นสำหรับระบอบประชาธิปไตย และพรกการเมืองมีหน้าที่ที่ดำเนินอยู่ของประการคือ (๓) เป็นนายหน้าเสนอความคิดเห็นในทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจแก่ประชาชน เพื่อว่าถ้าประชาชนเห็นชอบด้วย จะได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของพรกการเมือง หรือสมัครสมัครพรกการเมืองโดยวิธีการอย่างอื่น และโดยการที่พรกการเมืองทำหน้าที่เป็นนายหน้าเสนอให้ประชาชนยอมรับเอาความคิดเห็นของพรกการเมืองเอง ที่ทำให้ราษฎรซึ่งกระจัดกระจายอยู่ตลอดทั่วราชอาณาจักรสามารถที่จะรวมรวมกันเป็นพรกการเมืองได้ ในเมื่อเราเห็นว่ามีความคิดเห็นในทางการเมือง เศรษฐกิจ หรือสังคมในแนวทางใหญ่ ๆ ตรงกับความคิดเห็นในทางการเมือง เศรษฐกิจ หรือสังคม ซึ่งปรากฏในโครงการ หรือกำหนดนโยบายของพรกการเมืองนั้น ๆ ในชั้นที่ผ่านมานี้จะเห็นได้ชัดเจนว่า ถ้าปราศจากพรกการเมืองแล้ว บรรดาพี่น้องชาวไทยทั้งหลายที่กระจัดกระจายกันอยู่ตลอดทั่วราชอาณาจักรนั้น จะไม่มีทางที่จะดำเนินการร่วมกัน

LIERT

ในทางการเมืองได้ ต่อกันที่ จะประชุมกันก็ไม่อาจใหญ่พอ และแม้จะประชุมกันได้ ก็มีจำนวนมากเกินไปที่จะดำเนินการ อย่างหนึ่ง อย่างใดเป็น รายละเอียดได้ ฉะนั้น การที่พรรคการเมืองต่าง ๆ อันทำหน้าที่เป็นนายหน้าจัดการให้ประชาชน เริ่มต้นด้วยการเสนอความคิดเห็นในทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมต่อประชาชน ให้ประชาชนเลือกเป็นสมาชิก หรือสมัครพรรคการเมืองนั้น พรรคการเมืองนี้ จัดผู้สมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรคการเมืองให้แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนที่เห็นดีเห็นชอบในโครงการ หรือกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง ลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งเป็นสมาชิกของพรรคการเมืองดังกล่าว และควบคุมสมาชิกที่ได้รับเลือกตั้งแล้ว ให้ปฏิบัติหน้าที่ในสภามุแทนราษฎรตามโครงการหรือกำหนดนโยบาย พรรคการเมืองจึงมีลักษณะเป็นผู้ทำแทนประชาชน โดยการที่มีพรรคการเมืองเป็นองค์การดำเนินการแทนประชาชนในทางการเมือง เศรษฐกิจ และ สังคม ตามความต้องการของประชาชน ประชาชนจึงไม่ต้องวิตกกังวลใจ เพราะไม่ต้องดำเนินการในทางการเมืองเอง ประชาชนจึงสามารถประกอบการทำงานหากินโดยปกติสุข ประชาชนเป็นแต่เพียงค่าจ้างชำระค่าสมัครเข้าเป็นสมาชิก หรือลงคะแนนเสียงให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรคการเมือง ซึ่งเขานิยามโครงการ หรือกำหนดนโยบาย

หน้าที่สำคัญ ของพรรค การเมือง ประการ ที่ ๒ ได้แก่การ คัดเลือก ประชาชนในทางการเมือง เป็นธรรมดาที่เมื่อถึงพรรคการเมืองชนแล้ว พรรคการเมืองย่อมประสงค์จะให้สมาชิกและผู้สนับสนุนมาก ยิ่งมากเท่าใดยิ่งดี เพราะถ้าพรรคการเมืองมีสมาชิกหรือผู้สนับสนุนมากเท่าใด โอกาสที่สมาชิกของพรรคจะได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรก็มากขึ้นเท่านั้น ฉะนั้น เพื่อพรรคการเมืองจะดำรงอยู่อย่างนี้ได้ดียรภาพได้ พรรคการเมืองก็จำเป็นต้องจะต้องให้การศึกษาในทางการเมืองแก่ประชาชน ในขั้นนี้ยังมีความเข้าใจผิดกันอยู่มากในประเทศไทย คือเนื่องจากได้มีบุคคลบางคนต้องถูกศาลพิพากษาให้ตั้งโทษเพราะกระทำผิดในทางการเมือง ทำให้ราษฎรบางคนขาดความสนใจในทางการเมืองและเห็นว่า

การเมืองเป็นของน้ำกตยค่นกตย นารชยเรชง มตมกัระไค้หนะน้ากนพวชยชงนการเมือง
 นอกจากนนั้นเนื่องจากการเดือกคังชองเรชงมีพวกรวมอะไฟไฟอยู่บั้ง ที่เคยเห็นการเมืองเป็น
 ของงกปรกไป ราชเจ้าเห็นว้าก้าความคืดอย่างนึ่งมีอยู่ชุกรวมโค ประชาธิปไตยก็ไปไม่ได้
 คดชครอคสัง เพราะในการปกครองระบอบประชาธิปไตย บ้านเมืองเป็นของราษฎร ไม่ใช่
 ของท่านคังคักก่อน ฉะนั้น ถ้าราษฎรเองไม่สนใจในทางการเมืองแล้ว การปกครองประชา
 ธิปไตยอันเป็นการปกครองโดยราษฎรเอง ก็ระไร หมายความว่า เพราะ ฉะนั้นในการ ปกครอง
 ระบอบประชาธิปไตย ราษฎรจะคังสนใจในกิจการบ้านเมืองอยู่เดอมช โดยเฉพาะด้าหรับ
 ประเทศไทยซึ่งเราพั้งจะมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นการปกครองระบอบ ประชาธิปไตย
 ใหม่ ๆ การศึกษาอบรมให้ประชาชนสนใจในการเมืองจึงเป็นข้อสำคัญมาก แต่การอบรม
 ประชาชนให้สนใจในการเมืองนั้นแม้รัฐจะคังทำก็สู้พรก การเมืองไม่ได้ เพราะรัฐจะคัง
 อบรมประชาชนโดยวางคนเป็นกลาง เพราะพรรคการเมือง เป็นผู้ มีประ โยชน์ได้ เดียในทาง
 การเมือง โดยประดงคังจะให้มีผู้สมัครเข้าเป็นสมาชิกของพรรคการเมือง หรืออย่างน้อยก็
 สนับสนับสนุนพรรคการเมืองโดยดงคะแนนเดียงเดือกคังสมาชิกของพรรคการเมืองให้เป็นสมาชิกสภา
 ผู้แทนราษฎร เมื่อพรรคการเมืองมีประ โยชน์ได้เดียงเช่นนี้ ก็ย่อมจะคังพยายามทุกวิถีทาง
 ที่จะอบรมประชาชนให้เดียมใจในระบอบประชาธิปไตย ให้รู้จักใช้สิทธิเดือกคังสมาชิกสภา
 ผู้แทนราษฎร ให้เข้าใจรูปร่างของพรรคการเมืองและประโยชน์ของพรรคการเมืองในระบอบ
 ประชาธิปไตย และโดยเฉพาะอย่างยิ่งให้เข้าใจในโครงการหรือกำหนด นโยบาย ของพรรค
 การเมือง คือให้เข้าใจว้าก้าพรรคการเมืองได้เป็น รัฐบาล เข้ามี่ หัดการและ นโยบาย ที่จะ
 บริหารราชการแผ่นดินอย่างไร ทั้งนี้เปรียบได้เหมือนการประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม
 หรือเกษตรกรรม ซึ่งถ้าไม่เกี่ยวกับสาธารณูปโภคแล้ว รัฐไม่ควรรจะเข้าไปทำ ควรปล่อยให้
 ใ้ราษฎรทำเอง เพราะถ้าราษฎรเป็นผู้ทำแล้ว เขาก็จะคังนำงคังการได้ถ้อไรราชทุน ซึ่งจะทำ

ให้ใช้ความระมัดระวังในการประกอบอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือเกษตรกรรม พรรคการเมืองก็เช่นเดียวกัน ย่อมจะต้องจัดการศึกษาอบรมประชาชนในทางการเมืองอย่างระมัดระวัง เพราะมีประโยชน์ได้เสียอยู่ด้วยดังกล่าวแล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเป็นความตายของพรรคการเมืองอยู่ที่ความสนับสนุนของประชาชนที่เดียว พรรคการเมืองใดที่ประชาชนไม่สนับสนุนก็ไม่อาจดำรงตนอยู่ได้ เพราะรายได้ของพรรคการเมืองนั้นย่อมอยู่ที่ค่าบำรุงของสมาชิกโดยเฉพาะ อนึ่ง การศึกษาอบรมประชาชนของพรรคการเมืองนี้ แม้จะได้กระทำในชั้นเดียว ก็ในชั้นที่จะจูงใจให้ประชาชนเกิดความโครงการหรือกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง แต่ก็ไม่ใช่จะมีพรรคการเมืองแต่เพียงพรรคการเมืองเดียว แต่มีพรรคการเมืองอยู่หลายพรรคด้วยกัน แต่ละพรรคต่างก็มุ่งเพื่อที่จะเข้าถึงประชาชน จูงใจประชาชนให้เข้าเป็นสมาชิก หรือผู้สนับสนุนพรรคของตน โดยเหตุนี้ต่างก็จะพยายามแสดงให้เห็นคุณงามความดีของโครงการหรือกำหนดนโยบายให้แก่ประชาชน จะเปรียบเทียบกับพรรคการเมืองเป็นพ่อค้า ถ้าพ่อค้ามีหลาย ๆ คน ต่างเสนอผ้าต่างชนิดให้เด็กซื้อ ประชาชนก็มีโอกาสเลือกดูว่า ผ้าชนิดใดเป็นผ้าที่ตนถูกใจ ในกรณีพรรคการเมืองก็เช่นเดียวกัน ย่อมเสนอโครงการและกำหนดนโยบายของตนมาให้ประชาชนเลือก ซึ่งโดยการพิจารณาเปรียบเทียบโครงการและกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองต่าง ๆ ประชาชนย่อมทราบว่าพรรคการเมืองใดมีโครงการ หรือกำหนดนโยบายที่ตรงกับประโยชน์ได้เสียในทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของตน หรือมีหลักการเมืองเศรษฐกิจ และสังคมตรงกับความคิดเห็นของตน แล้วประชาชนก็ย่อมจะเข้าเป็นสมาชิก หรือผู้สนับสนุนพรรคการเมืองนั้น ๆ พรรคการเมืองย่อมจะชี้ให้ประชาชนเห็นปัญหาเฉพาะหน้า เช่นค่าครองชีพสูง และชี้ให้เห็นนโยบายที่พรรคการเมืองนั้นจะแก้ปัญหานี้ ๆ ในเมื่อพรรคการเมืองจะได้เป็นฝ่ายจัดตั้งรัฐบาล ฉะนั้น โดยการศึกษาอบรมของพรรคการเมือง ประชาชนย่อมจะตัดสินใจในทางการเมืองอยู่เสมอ ซึ่งเป็นดังสำคัญยิ่งของการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ในตอนนี้ จะขอกล่าวถึงความสำคัญของโครงการหรือกำหนดนโยบายต่อไป

พรรคการเมืองทุกพรรคมีโครงการ (Party Program) ซึ่งตามร่างพระราชบัญญัติพรรคการเมืองใช้คำว่า "กำหนดนโยบาย" ที่ว่าพรรคการเมืองทุกพรรคต้องมีโครงการหรือกำหนดนโยบายนั้น ก็เพราะว่าการที่บุคคลกรวมกันขึ้นเป็นคณะ เพื่อดำเนินการทางการเมืองร่วมกัน คือมุ่งหมายที่จะเข้าไปอำนาจการปกครอง หรือเป็นรัฐบาลนั้น ความผูกพันอยู่ที่ความคิดเห็นในทางการเมือง เศรษฐกิจ หรือสังคม ในแนวทางใหญ่ ๆ ตรงกันมากกว่าที่จะผูกพันต่อบุคคล ฉะนั้น ถ้าพรรคการเมืองจะตั้งขึ้นโดยไม่มีโครงการหรือกำหนดนโยบาย แต่ตั้งขึ้นเพื่อบุคคลใดคนหนึ่งหรือคณะบุคคลใดคณะบุคคลหนึ่ง ก็ถือไม่ได้ว่าเป็นพรรคการเมืองตามความหมายที่แท้จริง

โครงการหรือกำหนดนโยบายพรรคการเมืองนั้น พรรคการเมืองย่อมกำหนดขึ้นให้เป็นที่สะดุดใจแก่ประชาชน แต่ในสาระสำคัญ โครงการหรือกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองย่อมประกอบไปด้วยลักษณะสำคัญ ๓ ประการ คือ

- (๑) ทัศนคติการเมือง เศรษฐกิจ หรือสังคม อันเป็นรากฐาน เช่นชาตินิยม สังคมนิยม
- (๒) ทัศนคติแห่งนโยบาย คือจุดมุ่งหมายที่พรรคการเมืองมุ่งบรรลุถึง เช่นการส่งเสริมการศึกษาอบรม
- (๓) ทัศนคติทางที่จะบรรลุถึงทัศนคติแห่งนโยบาย เช่นในการส่งเสริมการศึกษาอันเป็นทัศนคติแห่งนโยบายนั้น พรรคการเมืองมีวิถีทางอย่างไร เช่นในการส่งเสริมการศึกษา จะกระทำโดยเพิ่มปริมาณและคุณภาพของครู เป็นต้น

เมื่อโครงการหรือกำหนดนโยบายของพรรคการเมืองมีดังกล่าวดังนี้ เราได้เห็นได้ว่าโครงการหรือกำหนดนโยบายของพรรคการเมือง มีความสำคัญ ๒ ประการ คือ

(๑) เป็นสัญญาระหว่างสมาชิกพรรคการเมืองที่จะดำเนินการร่วมกัน เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปตามโครงการ หรือกำหนดนโยบายของสมาชิก และ ความใดที่ยังไม่ได้มีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงโครงการหรือกำหนดนโยบาย สมาชิกพรรคการเมือง ย่อมจะไม่กล่าวถ้อยคำหรือกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดอันเป็นที่เห็นได้ชัดว่าขัดแย้ง กับโครงการ หรือกำหนดนโยบาย และโดยเหตุนี้เอง สมาชิกพรรคฝ่ายสนับสนุนรัฐบาลก็ต้องยกมือ สนับสนุนรัฐบาลในสภานิติบัญญัติราษฎรอยู่เดิม และสมาชิกฝ่ายค้านรัฐบาล ก็ต้อง ยกมือค้าน รัฐบาลตลอดไป ไม่มีการแตกแยก พรรคการเมืองจะต้องดำเนินการทั้งในสภาและนอกสภา ผู้แทนราษฎร ในลักษณะที่เป็นกลุ่มก้อน ไม่แตกแยก เพราะวิธีการดังกล่าวเป็นวิธีเดียวที่จะ ยบรรลุโครงการหรือกำหนดนโยบายของคนในวงนี้ หรือใน วันข้างหน้า และโดย เหตุนี้พรรค การเมืองแม้จะเป็นสถาบันของระบอบประชาธิปไตย แต่ความสำคัญย่อมอยู่ที่บุคคลชั้นหัวหน้า พรรคโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือหัวหน้าพรรคเอง ซึ่งจะเป็นผู้ชี้มายให้ทราบว่า การแก้ไขปัญหา โดยวิธีใดจึงจะตรงกับโครงการหรือกำหนดนโยบาย ของพรรค เพราะ อาจมี บางขณะ ที่ไม่ สามารถประชุมปรึกษาหารือกันได้ทันที และในทางมารยาทได้ถือกันว่า ถ้าหัวหน้าพรรค ถูกล่าวถ้อยคำอะไรแล้ว ก็เป็นอันผูกมัดสมาชิกพรรคการเมืองคนอื่นในพรรค ฉะนั้น ในความ สัมพันธ์ระหว่างหัวหน้าพรรคการเมืองกับสมาชิก จึงเป็นความสัมพันธ์ที่วาง รากฐาน อยู่บน ความไว้วางใจในตัวหัวหน้าพรรคการเมือง และชื่อนักเป็นถาวรจำเป็น เพราะพรรคการเมือง คงก่อดำรงขึ้น ซึ่งในการก่อตั้งนั้นก็จำเป็นต้องมีชั้นเชิงยุทธศาสตร์วิธีในทางการเมือง แต่เป็น ขบวนการที่ ก่อตั้งขึ้นแต่เพียงคนเดียว ชื่อนี้เป็นความจริงฉันทิ พรรคการเมืองในการณรงก์ ทางการเมือง จะต้องต้องมีหัวหน้าพรรคคนเดียวที่จะบงการในการก่อตั้ง ก็เป็นความจริงฉันทิ เป็นแต่สำหรับพรรคการเมืองนั้น หัวหน้าพรรคไม่ใช่จะดำเนินการได้ความใจชอบ เพราะต้อง คอยดัดบริบททั้งความคิดเห็นของมอตสมาชิกของพรรคอยู่เดิม ในกรณี ที่มีการจัดตั้งคณะ กรรมการชน ก็จะต้องดัดบริบททั้งความคิดเห็นของคณะกรรมกร แต่ในการแต่งตั้งออกต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งออก ในสภาหรือนอกสภา สมาชิกพรรคการเมืองย่อมจะต้องคัดค้าน

หัวหน้าพรรค เป็นการแสดงให้เห็นความ สำคัญในการ ที่จะรณรงค์ คัดผู้ พรรคการเมืองอื่น พรรคการเมืองใดแสดงความแตกแยกในพรรคให้ประชาชนทราบ ก็เป็นการแสดงความอ่อนแอ ของพรรคการเมืองนั้นเอง และจะทำให้ราษฎรเสื่อมความนิยม

(๒) โครงการหรือกำหนด นโยบาย ของ พรรคการเมืองอื่น เป็นเดี่นอื่น คำมั่น สัญญาที่ให้ไว้แก่ประชาชน ดังต่อไปนี้

(ก) ถ้าพรรคการเมืองนั้น พรรคเดียว เป็นฝ่าย ชำรงมากใน สภาผู้แทนราษฎร และเข้า จัดตั้งรัฐบาล พรรคการเมืองจะบริหารราชการแผ่นดินตามโครงการหรือกำหนดนโยบายนั้น ฉะนั้น ถ้าเมื่อใดราษฎรได้เลือกตั้งสมาชิกของพรรคการเมืองใดเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จนมีเสียงข้างมากในสภา ก็เท่ากับ ราษฎร มอบหมายให้ พรรคการเมือง นั้นมาเป็น รัฐบาล อำนาจการปกครองตามโครงการหรือกำหนดนโยบาย

(ข) ถ้าได้มีพรรคการเมืองใดได้มีเสียง ข้างมาก อย่างเด็ดขาดใน สภาผู้แทน ราษฎร ถ้าพรรคการเมืองนั้นได้ร่วมมือกับพรรคการเมืองอื่นจัดตั้งรัฐบาล พรรคการเมืองก็จะต้อง พยายามเอาโครงการหรือกำหนดนโยบายของตนเป็นนโยบายของรัฐบาล ให้มากที่สุด ที่จะทำได้ ในกรณีที่ไม่มีฝ่ายค้านพรรคการเมืองนั้นจะค้าน โดยทุกวิถีทางใน เมื่อมีการ ที่รัฐบาล ดำริจัดทำ รั้ดแย้งกับโครงการหรือกำหนดนโยบายของตน.

ด้วยอภิธานทางการเมือง

จาก

บริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลแห่งประเทศไทย

LI RT

△

บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๒/๒๔๕๘ (วิสามัญ ๕) ชุดที่ ๑

วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๕๘

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๘.๓๐ นาฬิกา

ประธานสภาผู้แทนราษฎรกล่าวเปิดประชุม และแจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ได้รับ
หนังสือจากประธาน คณะกรรมาธิการ วิสามัญ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกาศใช้ประมวล
กฎหมายอาญาและร่างประมวลกฎหมายอาญา แจ้งว่า มีกรรมาธิการในคณะนี้ขอออกจาก
กรรมาธิการ ๓ ท่าน คือ สมพุด มีน รุณหะวัฒน์

ที่ประชุมรับทราบ และลงมติให้ออกตั้ง นายพันธ์ อินทวงศ์ เป็นกรรมาธิการ

พร้อมกัน

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

คือจากนั้น ประธานสภาผู้แทนราษฎรได้ขออนุญาตให้ตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรซึ่งกระทำการรัฐมณฑลได้ รวม ๕ กระทั่ง คือ

๑. กระทั่งตามคำขอ ของ นายทิม สุวิทย์ (อุบลราชธานี) เรื่อง การเปลี่ยนแปลงรัฐมณฑลในคณะรัฐบาล

๒. กระทั่งตามคำขอ ของ นายเสถียร นรปติ (ขอนแก่น) เรื่อง การช่วยเหลือนักเรียนไม่มีที่เรียน

๓. กระทั่งตามคำขอ ของ นายเพชรศักดิ์ นิตยัตถ์ (สิงห์บุรี) เรื่อง การสร้างโรงเรียนจังหวัดสิงห์บุรี

๔. กระทั่งตามคำขอ ของ นายอิน ตีบนุกการณ์ (สุรินทร์) เรื่อง การแต่งตั้งประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ

ประธานสภาผู้แทนราษฎรเสนอให้ที่ประชุมพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๔๘๘ (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ)

พลเอก เภา เพ็ญโรจน์ บริษัทันท์ยุทธกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้แถลงเหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ มีใจความสำคัญว่า เพื่อตั้งงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๔๘๘ เป็นจำนวนเงิน ดังนี้

ก. รายวัน ๕,๗๕๒,๕๒๐,๐๐๐ บาท

ข. รายจ่ายตามสัญญาไม่เก็บ ๕,๖๔๗,๕๗๐,๕๐๕ บาท

โดยจ่ายจากรายวัน

ค. รายจ่ายตามสัญญาลงทุน ไม่เก็บ ๓,๒๖๕,๗๓๕,๗๐๗ บาท

โดยจ่ายจากเงินรายวัน เงินกู้หรือเงินคงคลัง

เมื่อได้ข้อปฏิบัติราชการจนถึงเวลาอันสมควรแล้ว

เดือนการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ไปโดยให้นักประมุขสภาผู้แทนราษฎรเป็นพิเศษใน
วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ เวลา ๘.๐๐ นาฬิกา.

เลิกประชุมเวลา ๑๓.๑๐ นาฬิกา

เจริญ ปัทมาโร

(นายเจริญ ปัทมาโร)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

บันทึกการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๓/๒๕๖๘ (วิสามัญ ๒) ชุดที่ ๑

วันศุกร์ที่ ๑๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๘

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๘.๕๕ นาฬิกา

ประธานสภาผู้แทนราษฎรกล่าวเปิดประชุม และเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาร่าง
พระราชบัญญัติงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ (คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ) ซึ่ง
ค้างการพิจารณาจากคราวประชุมครั้งก่อนต่อไป

ที่ประชุมได้อภิปรายกันในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ จากคราวประชุมครั้งก่อน

LIART

ต่อไป ในที่สุดได้ตั้งมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ และตั้งให้คณะกรรมาธิการ
วิสามัญ มีจำนวน ๓๓ คนพิจารณา ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

- ๑. จอมพล อากาศ ^๕ พนมพลอากาศ อุตสาหกรรม
- ๒. พลเอก เกา เพ็ญรัตน์
- ๓. นายพลตำรวจเอก เผ่า ศรียานนท์
- ๔. พลเอก อุดมศักดิ์ ธนวิรัตน์
- ๕. นายพลตำรวจตรี ธรรมนูญ อุตสาหกรรม
- ๖. พลโท ประยุทธ์ ภมรมนตรี
- ๗. นายพล
ตำรวจตรี พิรัช กุดระเวณีย์
- ๘. นายแก้ว ถึงทะเลธรรม
- ๙. หม่อมเจ้า สุวิสากร วรรณ
- ๑๐. นายจิตตะเต็ม ไชยาคำ
- ๑๑. นายนิวัฒน์ พุทธิศรี ศรีสุวรรณนท์
- ๑๒. นายพิพัทธ์ อินทวงศ์
- ๑๓. นายสุรพงษ์ ศรีรัตน์
- ๑๔. นายธีร ปภากิต
- ๑๕. นายตำรวจ ภุณานนท์
- ๑๖. นาย
แพทย์ อมาตยกุล
- ๑๗. นายยศ อินทรโกมาลย์เดช
- ๑๘. พันตรี วิเชียร ตันนิต
- ๑๙. นายผัน
บุญเลิศ
- ๒๐. พระราชธรรมเทศา
- ๒๑. นายเพ็ญศักดิ์ นิตยัตถ์
- ๒๒. นายสงวน ศิริสว่าง
- ๒๓. นายไชยณรงค์ ณ เชียงใหม่
- ๒๔. นายจอน กุดระเวณีย์
- ๒๕. นายประหยัด เข็มศักดิ์
- ๒๖. นายสุชาติ จันทร์ผา
- ๒๗. นายเชอ จันทร์วงศ์
- ๒๘. นายวิเชียร สวศรีวานนท์
- ๒๙.
พันเอก นายจรรยาบุญธา
- ๓๐. พลเรือโท ทอดรุ่งนาวินวิวัฒน์
- ๓๑. นายบงกช พิงกท
- ๓๒.
นายเนิน เกษสุวรรณ
- ๓๓. นายจันทิโกทัย ฤกษ์เดช

กำหนดการประชุมครั้งที่ ๑๕ ณ

เลิกประชุมเวลา ๑๓.๕๐ นาฬิกา

เจริญ บัณฑโร

(นายเจริญ บัณฑโร)

เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

LIART

กระทู้ถาม

ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๒ (วิสามัญ ๒)

วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

กระทู้ถาม เรื่อง การเปลี่ยนแปลงรัฐมนตรีในคณะรัฐบาล ของ นายทิม กุริพัฒน์ (อุบลราชธานี) ตั้งถามนายกรัฐมนตรี ดังนี้

ตามที่ได้มีการ เปลี่ยนแปลง คดี รัฐมนตรี ในคณะ รัฐบาล ของท่าน เป็นการใหญ่ เมื่อเร็ว ๆ นี้ ขอทราบว่า เป็นเพราะรัฐบาลไม่สามารถจะปฏิบัติได้ตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภาผู้แทนราษฎร ใช่หรือไม่ และท่านจะแจ้งให้ทราบได้หรือไม่ ที่มีการเปลี่ยนแปลงคดี รัฐมนตรีว่าการและช่วยว่าการไปนั้น เป็นเพราะผู้ใดเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมอย่างไร หรือว่ามีความจำเป็นประการใดจึงต้องเปลี่ยน.

จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ตอบว่า ในการเปลี่ยนแปลงคดี รัฐมนตรี ในคณะรัฐบาลในปัจจุบันนั้น ไม่ได้เกี่ยวกับที่จะปฏิบัติตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภาผู้แทนราษฎรไม่ได้ ในเรื่องนี้ก็อยากจะขอเสนอเพื่อให้ท่านเข้าใจว่านโยบายของรัฐบาลนี้ รัฐบาลนี้ได้ปฏิบัติมาด้วยดีตามลำดับ ท่านจะเห็นได้ในเหตุการณ์ใหญ่

๑. ประเทศไทยยังอยู่ในความสงบเรียบร้อย

๒. ประเทศไทย ยังเป็นแหล่ง ซึ่งได้ รับรอง จากนานา ประเทศ ว่าเป็น แหล่งที่ มีความสงบสุข และเป็นที่น่าอยู่ จึงเห็นได้ว่าได้มีต่างประเทศได้มาประชุมกันในประเทศไทยมากมาย นอกจากนี้จะเห็นได้ว่า ชาวต่างประเทศ พยายามที่จะเข้ามาอยู่ใน ประเทศไทย จนถึงกับได้จำกัด

โคจรต่ำ ถึงกระนั้นก็ตาม ยังได้มีผู้หลบเลี่ยงเข้ามาอีกด้วย และนอกจากนั้นท่านจะเห็นได้ว่า
ทุกแห่งทุกหนในขณะนี้ในประเทศไทยก็อยู่ในความสงบ ใคร จะไปมาที่ไหนก็ได้ด้วยความ
สะดวกสบาย

เกี่ยวกับการเศรษฐกิจนั้น ท่านจะเห็นได้ว่าที่แล้งมา รัฐบาลได้กระทำการเกี่ยวกับ
ในขั้นแรกประการหนึ่ง ก็คือรักษาความสงบเรียบร้อยและอื่น ๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ใน
ประการที่ ๒ รัฐบาลก็ได้เริ่มบูรณพัฒนา ประเทศไทยให้มี ความเจริญ ก้าวหน้าไปดัง ท่านจะเห็น
ได้เกี่ยวกับการคมนาคม เกี่ยวกับโรงเรียน โรงพยาบาลและอื่น ๆ ตลอดจนกระทั่งเรื่องที่ย้ายนา
เหล่านี้ก็ได้มีการทวี่ขึ้นมามากมาย เพราะฉะนั้นมาในสมัยที่ปัจจุบันนี้ เราอยู่ในสมัยที่จะ
ลดค่าครองชีพ ซึ่งรัฐบาลนี้ก็ได้สัญญาไว้ เพราะฉะนั้นก็จะได้มุ่งในการที่จะลดค่าครองชีพ
ลงไป จึงได้จัดรัฐบาลเดี่ยวใหม่เพื่อให้เหมาะสมแก่การที่เราจะจัดการลดค่าครองชีพ

กระทู้ถาม เรื่อง การช่วยเหลือเด็กนักเรียนไม่มีที่เรียน ของ นายแคล้ว นรปติ
(ขอนแก่น) ตั้งถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

๑. ปัญหาเรื่องจำนวนนักเรียนไม่มีที่เรียนนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้แก้ไขประการใด
และได้ผลอย่างไร

๒. ขอทราบว่า นับแต่ปี ๒๔๗๕ เป็นต้นมา ได้มีจำนวนนักเรียนมัธยมศึกษา
เพื่อขอเข้าเรียนในโรงเรียนรัฐบาลต่อจนกลางทงอาชีพและสายสามัญศึกษา ดังแต่ชนมชยม
ขึ้นไป เป็นจำนวนปีละเท่าใด ทางโรงเรียนรับไว้ได้มากเท่าใด และที่เหลือนั้นทางรัฐบาลได้
ช่วยเหลือประการใดบ้าง

พลอากาศเอก หลวงเชิดวุฒากาศ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ตอบว่า ๑. ปัญหาเรื่องเด็กที่ไม่มีที่เรียน กระทรวงศึกษาธิการได้แก้ไขแล้ว ดังนี้

ก. ขยายอาคารสถานที่และตั้งโรงเรียนเพิ่มเติมขึ้นตามกำลัง เงินงบประมาณ ที่ได้รับ

ต่อมาในค้ำโรงเรียนราษฎรก็ตั้งหม้อต้มให้จัดตั้งโรงเรียนและขยายอาคารสถานที่ โดยให้มีวง
กุเงินไปก่อสร้าง

ข. การอุ้มวาทักว่าเด็กไม่มีที่เรียนนั้น เพราะเด็กมักเรียนเด็กโรงเรียนประถมหนึ่ง
เพราะฉะนั้นกระทรวงศึกษาธิการจึงได้จัดแบ่งเขตการ รับนักเรียน ชั้นมัธยม วิตามัญญศึกษาให้ต่อม
แข่งขันเข้าเรียนในโรงเรียนตามเขตของตน เว้นแต่ชั้นเตรียมอุดมศึกษาและชั้นมัธยมศึกษา
ศึกษากับชั้นอาชีวศึกษาชั้นสูง ให้โรงเรียนจัดการสอบคัดเลือกเด็กทั่วไป

ค. กระทรวงศึกษาธิการได้ตั้งคณะกรรมการแนะแนวทางการเรียน จัดตั้งหน่วย
แนวทางการเรียนขึ้น เพื่อรับคำร้องเกี่ยวกับเด็กไม่มีที่เรียน และพิจารณาให้เข้าเรียนใน
โรงเรียนที่มีนักเรียนยังไม่เต็มและแนะนำให้ประกอบอาชีพ หรือเข้าเรียนในโรงเรียนอื่น ที่เหมาะ
แก่สภาพของตน หากโรงเรียนทั้งหลายรับนักเรียนเหล่านี้ยังไม่หมด กระทรวงศึกษาธิการ
ก็ได้ตั้งให้โรงเรียนจัดการสอบเป็น ๒ มัด คือ มัดเช้าและมัดบ่าย จนกว่ากระทรวง
ศึกษาธิการจะมั่งบประมาณเพียงพอ สำหรับในส่ของภูมิภาคหากจังหวัดได้รายงานขอเพิ่มเติม
ชั้นเพื่อช่วยเหลือนักเรียน กระทรวงศึกษาธิการก็จะพิจารณาอนุมัติให้เพิ่มชั้นเรียนตามเหตุผล

๒. ได้มีนักเรียนมาสมัครเข้าเรียนในโรงเรียน รัฐบาลด่อนกลางทั้งมัธยมอาชีวและ
มัธยมวิตามัญญศึกษาปี ๒๔๔๕ ตมัคร ๑๕,๘๕๖ คน รับไว้ ๗,๓๐๒ คน ปี ๒๔๔๖ ตมัคร
๑๘,๗๓๓ คน รับไว้ ๑๐,๔๖๗ คน ปี ๒๔๔๗ ตมัคร ๒๔,๐๒๗ คน รับไว้ ๑๒,๖๘๒ คน ปี ๒๔๔๘
ตมัคร ๒๓,๒๕๖ คน รับไว้ ๑๓,๗๑๕ คน นักเรียนที่หลุดจากโรงเรียนรับไว้ดังกล่าวนี้ หน่วย
แนะแนวการศึกษาได้จัดให้เข้าเรียนตามที่กล่าวไว้เมื่อกี้ ในข้อ ๓. ค. เรียบร้อย

กระทรวงการมหาดไทย เรื่อง การสร้างโรงเรียนจังหวัดสิงห์บุรี ของ นายเพชรศักดิ์ นิสสัยสุข
(สิงห์บุรี) ตั้งถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้

โรงเรียนสิงห์บุรีในบริเวณค่ายบางระจันซึ่งทางราชการกำลังดำเนินการบูรณะสิ่งต่างๆ
พร้อมกันไปในั้น ได้ตั้งมีข้อสร้างมา ๓ ปีแล้วยังไม่เสร็จ ท่านนายกรัฐมนตรี ได้เรียกผู้ว่าราชการ

จึงหัดตั้งหีบรับมาพบ ให้ทำรายงานว่า จะต้องใช้เงินอีกเท่าไร ทั้งโรงเรียนหญิงและชาย ในที่สุดก็ตั้งให้กระทรวงการคลังจ่ายเงิน ก.ศ.ด. สำหรับโรงเรียนชาย ๓,๖๐๐,๐๐๐ บาท โรงเรียนหญิง ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท สำหรับโรงเรียนชายสร้างมา ๓ ปีแล้ว ได้แต่โครงร่างโรงเรียน ข้อสำคัญ ไม่ รอค กาน คง ได้ตากแดด ตากฝนอยู่ทุกวันย่อมจะเสื่อมคุณภาพถึงกับจะใช้การไม่ได้ จึงขอเรียนถามว่า ถ้าเสื่อมคุณภาพเช่นนี้ ทางกรมจะให้เงินก้อนหนึ่งก้อนใด เพื่อสร้างให้แล้วเสร็จในปี ๒๕๑๑ จะได้หรือไม่

พลอากาศเอก หลวงเชิดวุฒากาศ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ตอบว่า โรงเรียนตั้งหีบรับได้พยายามอยู่เต็มอที่จะจัดสร้างให้แล้วเสร็จ แต่เนื่องจากเป็นเด็ก ต้องใช้เงินค่าก่อสร้างเป็นจำนวนมาก จึงได้ตั้งงบประมาณผูกพันตั้งแต่ในปี ๒๕๑๖ เป็นต้นมา จนกระทั่งถึง พ.ศ. ๒๕๑๑ ปีละ ๓ แสน สำหรับปี ๒๕๑๑ ได้ขอจ่ายเงิน ก.ศ.ด. เป็นจำนวน ๓,๖๐๐,๐๐๐ บาท จากกระทรวงการคลัง ตามที่ท่านเคยขอร้อง แต่ระยะนี้กระทรวงการคลัง ไม่มีเงินประเภทดังกล่าวที่จะจ่ายให้อีกได้ เพราะมีภาระผูกพันที่จะต้องจ่าย เพื่อการศึกษาและ ดำรงณัฐที่จำเป็นและรับค่านอกหลายประการ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งจะต้องใช้เงิน ก.ศ.ด. ที่เก็บได้ในภายหน้าต่อไปให้กระทรวงศึกษาธิการเพื่อจัดโครงการ ผลิตครู เป็นจำนวนเงินถึง ๓๐ ล้านเศษ แต่อย่างไรก็ดี เมื่อไม่มีเงิน ก.ศ.ด. จะจ่ายให้ได้เช่นนี้ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ พยายามที่จะแบ่งงบประมาณใน พ.ศ. ๒๕๑๑ ให้เป็นเงิน ๓ แสนบาท นอกจากนั้นยังได้พิจารณา หาเงิน ก.ศ.ด. ให้อีกแล้วในปี ๒๕๑๑

กระทู้ถาม เรื่อง การเสด็จประพาสเพื่อเยี่ยมประชากิจในจังหวัดภาคตะวันออก เฉียงเหนือ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินี ของ นายชิน สัมบุการณ (สุรินทร์) ตั้งถามนายกรัฐมนตรี้ ดังนี้

ตามกำหนดการเสด็จประพาสเพื่อ เยี่ยมราษฎร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินี ที่จะถึงนั้น เป็นชาติ

เต็มคืบแก่พลัดนักกรอย่างมาก ตามที่ข้าพเจ้าได้ไปเยี่ยมเยียนราษฎรในอำเภอและจังหวัดต่าง ๆ ราษฎรเหล่านั้น มีความประสงค์อยากชมพระบารมีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และ สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีอย่างมากมาย จึงขอเรียนตาม ๆ พลนฯ นายกรัฐมนตรีว่า การที่จะให้ราษฎรเข้าเฝ้าฯ แล่จังหวัดนั้น ๆ พลนฯ ได้วางระเบียบไว้ประการใดกวางขวางแคไหน ไว้ เวลาในจังหวัดใด ๆ ประชาชนมีโอกาสดูชมพระบารมีอย่างทั่วถึงแคไหนหรือไม่ ใครเป็นผู้ นำเสด็จฯ ในการให้ประชาชนดูชมพระบารมี

จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ตอบว่า เนื่องจากการเสด็จฯ ครั้งนี้ รวม ๓๕ จังหวัด มีกำหนด ๓๒ วัน จึงโปรดเกล้าฯ ให้กำหนดการเสด็จฯ ตามจังหวัดและอำเภอ ให้สอดคล้องกับวันและเวลาที่กำหนดได้ตามระยะทางที่จะเสด็จพระราชดำเนินผ่านอำเภอใดก็อยู่ประทับ เพื่อราษฎรได้เฝ้าฯ โดยมีกำหนดเวลาพอสมควร ส่วนการประทับแรมตามจังหวัดต่าง ๆ นั้น สุดแต่ความ สำคัญของ แล่จังหวัด ๆ ประกอบ กับความ เหมาะสมในการ จักที่ ประทับแรม ถวายด้วย

การเฝ้าฯ ทางกระทรวงมหาดไทยได้ตั้งการวางระเบียบไปยังผู้ว่าราชการภาค ๓ ภาค ๔ และจังหวัดต่าง ๆ ในภาค ๓ และภาค ๔ ให้ลัดให้ราษฎรได้เฝ้าฯ ตามระยะทางเสด็จฯ แล่ที่ประทับ ซึ่งกำหนดไว้ โดยถือหลักว่าให้ราษฎรได้เฝ้าฯ อย่างใกล้ชิดด้วยความ เป็นระเบียบทั้งต้องพระองค์ ส่วนการทูลเกล้าฯ ถวายของนั้น ก็ได้จัดทำบัญชีเตรียมไว้ก่อนเพื่อสะดวกแก่การทูลเกล้าฯ ถวาย การนำเสด็จฯ กระทรวงมหาดไทยได้มอบให้ พลเอก เศรษฐประดิษฐ์ รัฐมนตรี ช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย และพระยารามราชภักดี ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้นำเสด็จ พระราชดำเนินเยี่ยมราษฎรภาคตะวันออกเฉียงเหนือครั้ง นี้ โดยตลอด

กำหนดเสด็จฯ กลับจากเยี่ยมราษฎร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินกลับจากเยี่ยมราษฎร ในท้องที่จังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ค.ศ. ๒๕๐๓ เครื่องบินพระที่นั่งออกจากดอนเมือง จังหวัดนครราชสีมา เวลา ๑๓.๕๓ น. ถึงดอนเมืองกองทัพอากาศศึกษาเมือง เวลา ๑๕.๐๐ น.

ผู้เกี่ยวข้องเข้าพบนายกรัฐมนตรี

เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๐๓ เวลา ๑๘.๐๐ น. พลเอก พระประจักษ์จันทน์ ประธานสภาผู้แทนราษฎร และนายเจริญ มั่นชโร เตชารัตน์สภาผู้แทนราษฎร นำนาย H.M.K. Howson ผู้ช่วยเลขาธิการสหภาพรัฐสภา เข้าพบ ฯพณฯ จอมพล ป. พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี ณ ทำเนียบรัฐบาล

LIART

นายกรัฐมนตรีตั้งกามาเยี่ยมประเทศไทย

เซอร์ จอห์น โกลเดาควาต นายกรัฐมนตรีแห่งประเทศอังกฤษ ได้เดินทางมาเยี่ยมประเทศไทยในฐานะแขกผู้มีเกียรติ ของรัฐบาล ถึงท่าอากาศยานดอนเมืองเมื่อวันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ค.ศ. ๑๙๕๕ น. ในการต้อนรับที่ท่าอากาศยานดอนเมือง ๑๗ นายกรัฐมนตรี ได้ไปทำการต้อนรับ พร้อมด้วยรัฐมนตรี และข้าราชการชั้นผู้ใหญ่อีกหลายท่าน ตลอดจนพ่อค้าประชาชนก็ได้ไปทำการต้อนรับที่หน้านายกรัฐมนตรีตั้งกา ที่สนามบินดอนเมือง และตามเส้นทางที่จะผ่านเข้ามาในพระนครด้วย นายกรัฐมนตรีตั้งกาท่านจะอยู่เยี่ยมพระนครจนถึงวันที่ ๒๓ เดือนนี้ จึงจะเดินทางกลับ.

พรรคการเมือง "ชาวนา" จดทะเบียนพรรค

เมื่อวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๒ ผู้ตั้งพรรคการเมืองชาวนาได้ยื่นคำร้องขอจดทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติพรรคการเมือง พุทธศักราช ๒๕๑๒ โดยแจ้งว่าตั้งสำนักงานใหญ่ที่ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มี นายเดร์ อิศรางกูร ณ อยุธยา เป็นหัวหน้าพรรคการเมือง และ นายเกษม เขมวดังค์ เป็นเลขาธิการ สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงมหาดไทยได้รับจดทะเบียนให้แล้วโดยเลขทะเบียนที่ ๖/๒๕๑๒ ลงวันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๑๒.

คณะกรรมการเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการประชุมสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๔๕

คณะกรรมการพิจารณาโครงการและเตรียมงานการประชุมสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๔๕ ณ กรุงเพลา พ.ศ. ๒๕๑๑ ได้ประชุมเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๑๑ เห็นควรตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อดำเนินการเตรียมงานเกี่ยวกับการประชุมสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๔๕ ไว้ดังนี้ คือ

๑. กองเลขาธิการ ๒. กองการพิมพ์และเอกสาร นายเจริญ บัณฑโร เป็นประธาน
ดร. มนุ อมาตยกุล เป็นผู้ช่วย นายพิงตารัจจุศักดิ์ น.ต. มานิจ ชุมสาย เป็นผู้ช่วย

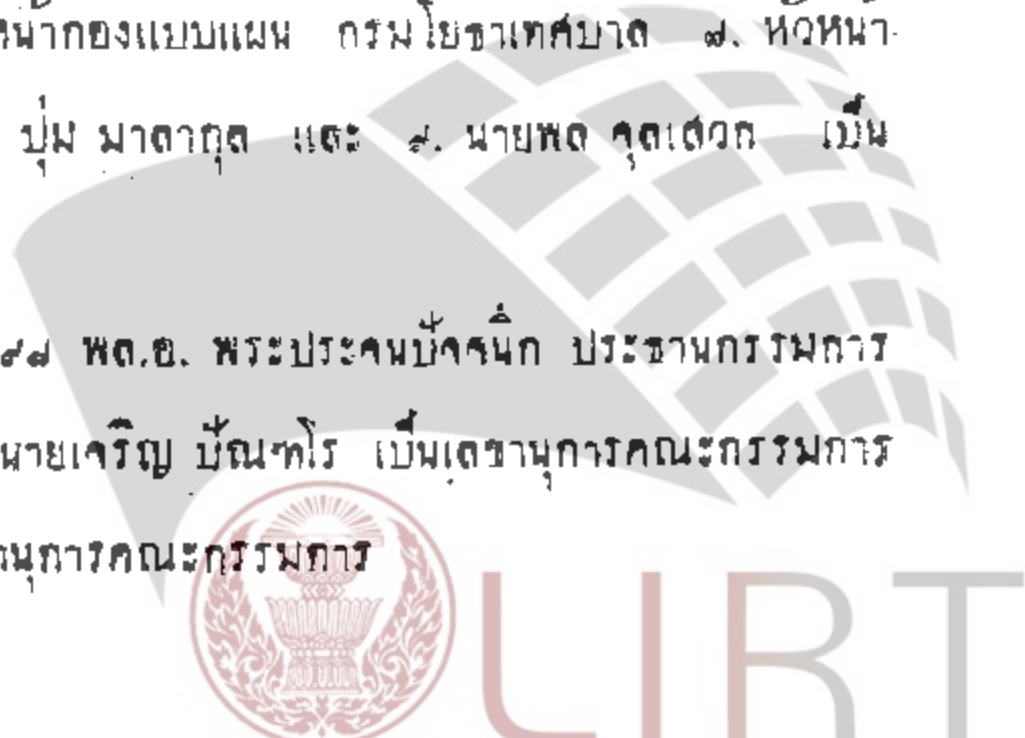
๓. กองรับรอง ๔. กองที่พัก นายพดคำรอดเอก เม้า ศรียานนท์ เป็นประธาน ม.ต. ปัททิพย์ มาตาทกุล เป็นผู้ช่วย นายพดคำรอดศรีพิชัย กุดตะฉนวนิชย์ เป็นผู้ช่วย ๕. กองจัดสถานที่ พันเอกทองบุรกรรมโกวิท เป็นประธาน ๖. กองการประชุม ดร. มนุ อมาตยกุล เป็นประธาน ๗. กองประชาสัมพันธ์และข่าว ๘. กองการบันทึกและนำเที่ยว พงศโต ม.ต. ชาบ กุญชร เป็นประธาน ๙. กองขนส่ง พลเรือเอกทองสว่างมาญชรพลยศ เป็นประธาน ๑๐. กองการเงิน หลวงสิทธิศิริคภาย เป็นประธาน

ตั้งกรรมการก่อสร้างต่อเติมตึกศาลาสันติธรรม

ตามที่รัฐบาลได้จัดวางตึกศาลาสันติธรรมขึ้นไว้เพื่อใช้เป็นสถานที่ประชุมระหว่างชาติที่จะมาประชุม ณ ประเทศไทยนั้น ปรากฏว่าตึกศาลาสันติธรรม ยังคงแคบไม่พอแก่การประชุมใหญ่ ๆ สมควรจะได้ต่อเติมและปรับปรุงให้มีห้องประชุม กว้างขวาง เป็นที่ เรียบร้อยเรียบร้อยของชาติต่อไป และโดยที่จะมีการประชุมสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๕๕ ณ กรุงเทพฯ ประมาณกลางเดือนพฤศจิกายน ๒๕๑๑ นายกรัฐมนตรีเห็นเป็นการสมควรที่จะรับดำเนินการปรับปรุงให้ทันใช้ในการประชุมสหภาพรัฐสภาคราวนี้ด้วย จึงได้ตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาดำเนินการในเรื่องนี้ขึ้นคณะหนึ่ง เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๑๑ ประกอบด้วย

๑. พล.อ. พระประจักษ์จันท์ เป็นประธานกรรมการ ๒. พ.อ. ทองบุรกรรมโกวิท เป็นรองประธานกรรมการ ๓. นายกาญจน เสง้อฉนวนิช ๔. อธิบดีกรมต่างประเทศ ๕. พ.ต. ชวาม รัตนกุล เดวีเริงฤทธิ์ ๖. หัวหน้ากองแบบแผน กรมโยธาเทศบาล ๗. หัวหน้ากองก่อสร้าง กรมโยธาเทศบาล ๘. ม.ต. ปุ่ม มาตาทกุล และ ๙. นายพด ลุดเดอกล เป็นกรรมการ

อนึ่ง เมื่อวันที่ ๓๑ พฤศจิกายน ๒๕๑๑ พล.อ. พระประจักษ์จันท์ ประธานกรรมการ ได้รับอนุมัติจากนายกรัฐมนตรีให้แต่งตั้ง ๑. นายเจริญ บัณฑิตโร เป็นประธานคณะกรรมการ ๒. นายประเสริฐ บัณฑิตคุณ เป็นผู้ช่วยประธานกรรมการ

๕ คังกรรมการรับและเปิดซองประกวดราคา

ที่ประชุมกรรมการก่อสร้างต่อเติมค้ำวางสันติกรรมได้ตกลงให้มีการ ประกวดราคา การก่อสร้างต่อเติมค้ำวางสันติกรรม โดยให้ผู้รับเหมาต่าง ๆ ยื่นซองประกวดราคาการก่อสร้าง ในวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๒๒ เวลา ๘-๑๐ นาฬิกา ณ ค้ำวางสันติกรรมนั้น พล.ต. พระประจักษ์ บัณฑิต ประชานกรรมการ จึงได้แต่งตั้งกรรมการรับซองประกวดราคาขึ้นคณะหนึ่ง เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๒๒ ประกอบด้วย

๑. นายเจริญ บัณฑิตโร ๒. นายประเสริฐ บัณฑิตพันธ์ ๓. หลวงดัมฤทธิ์วิจิตรกรรม (ตามที่ได้ตกลงกับอธิบดีกรมโยธาเทศบาล) และให้คณะกรรมการ ก่อสร้าง ต่อเติมค้ำวาง สันติกรรม เป็นกรรมการเปิดซองในการประกวดราคาในครั้งนี้.

☆

ธนาคารอุตสาหกรรม

อาคาร ก. ถนนราชดำเนินกลาง พระนคร

โทร. ๒๔๐๓๕

ส่งเสริมและช่วยเหลือ

การอุตสาหกรรมของคนไทย

LI RT

รวมทอง

วิสกี้

รวมทอง
สุราชั้นเยี่ยม 35 ดีกรี
ปรุงจากส่วนผสมวิสกี้ดีเยี่ยมจากต่างประเทศ

RUANG TONG
"SPECIAL LIQUEUR"
The Finest Thai Whisky
of great age

Thai Tum Co., Ltd.
Bangkok
Thailand

Best Antique
cask & bottled by
The proprietors
DISTILLED BLENDED AND BOTTLED IN ENGLAND

เรด ชวนดื่ม
กำลังนิยม
ทั่วประเทศ

บริษัทไทยท่าจำกัด

1630 ถนนกรงเกษม พระนคร
โทร. 23358, 24310

LIART

๑/๑

๗ ๖
แลทททท

๙๒๙๒๙๒๙
๗

